

COVID-19 HUKUK BÜLTENİ-XIV

COVID-19'A HUKUKİ ADAPTASYON SÜRECİ

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan kentinde ortaya çıkan ve birçok ülkeye yayılan Koronavirüs ("COVID-19") salgını ülkemizde de ekonomik ve ticari faaliyetlerde belli başlı aksaklıkların oluşmasına neden olmuştur. Bu kapsamda, Cumhurbaşkanlığından Bakanlıklara, düzenleyici kurum ve kuruluşlara kadar tüm ülke çapında idari ve teknik tedbirlerin yanı sıra hukuki tedbirler de alınmaya başlanmıştır.

Bu tedbirlerden en kapsamlısı ise COVID-19'un ülkemizdeki ekonomik faaliyetlerin devamlılığı ile istihdam, üretim, ticaret ve ödeme sistemine olası etkilerini en az düzeyde tutmak amacıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından 18.03.2020 tarihinde açıklanan ve uygulamaya alınan, COVID-19 ile mücadele kapsamındaki ilk paket olan "**Ekonomik İstikrar Kalkanı**" adlı 19 maddelik ve toplam bütçesi 100 milyar TL olan pakettir.

COVID-19 sürecinde Şirketinizin, birçok sürecini etkileyecek ve şekillendirecek hukuki düzenlemelerden bir bütün olarak haberdar olabilmesi, hak ve yükümlülüklerine ilişkin hızlı aksiyon alabilmesi için işbu COVID-19 Hukuk Bülteni hazırlanmıştır.

COVID-19 Hukuk Bülteni, salgının ülkemizde etkisi hissedildiği günden itibaren hukuki anlamda alınan tedbir ve gerçekleştirilen düzenlemelerin en temel olanlarını içermekte olup sıklıkla güncellenerek bilginize sunulacaktır. Güncellemeler kapsamında süreli olup da süresi dolan tedbirlere ilişkin düzenlemeler ise bültenimizden kaldırılmaktadır.

Bültende yer alan konulara ilişkin herhangi bir sorunuz olması halinde, yardımcı olmaktan memnuniyet duyarız.

Av. Dr. Çiğdem AYÖZGER ÖNGÜN,
PhD., LL.M.

Kurucu & Yönetici Avukat

Av. Begüm Hande ERTÜRK,
LL.M.

Yönetici Kıdemli Avukat

Av. Deniz Erkan,

Avukat

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR

A. FİNANSAL SÜREÇLERİNİZ.....	9
1. Yatırım Taleplerinde Salgına Rağmen Artış.....	9
2. COVID-19 Salgınının Kiranın Uyarlanması ve İhtiyati Tedbire Etkisi	9
3. Esnafa Kredi Yapılandırılması	9
4. Kadın Kooperatiflerine Destek Açıklaması.....	10
5. Elektrik ve Doğalgaz Ödemeleri Ertelendi!	10
6. Zamanaşımına Uğrayan Alacaklar için Başvuru Tarihi Değişti	10
7. COVID-19 ile İlgili Olarak Tanınan Kira İmtiyazlarında Değişiklik	11
8. İhracatçılara Yönelik Destek Paketi.....	11
9. Turquality Destek Programı.....	11
10. Nefes Kredisi.....	12
11. Yatırımlara İlave Süre	12
12. Bankaların Yurtdışı TL İşlemlerine COVID-19 Sınırı.....	13
13. Kredi Borçlarına Bir Erteleme Daha!	13
14. Küçük İşletme Can Suyu Kredisi	14
15. Para Politikası Kurul Kararı	14
16. Kredi Riskine İlişkin Düzenleme	14
17. BDDK yeni Aktif Rasyosu (AR) hesaplaması	15
18. İhalelerde COVID-19 Mağduru Olmayacaksınız	15
19. Bildirim Süreleri Ertelendi	15
20. Albaraka Türk'ten Destek Paketi.....	16
21. Çek Ödeme Destek Kredisi Uygulamaya Kondu	16
22. İşe Devam Kredi Desteği Başvuru Talepleri Alınmaya Başlandı.....	17
23. Esnaf/Sanatkârsanız Kredi Borçlarınız Ertelendi	17
24. Sermaye Piyasası Tedbirleri.....	17
25. Kredi Erişimi Kolaylaştı	17
26. Risk Merkezine COVID-19 Bildirimi	18
27. Kredi Ödemenizin Gecikme Süresi Uzatıldı	18
28. Bazı Alacaklar İçin Ek Karşılık Ayırma Yükümlülüğü Kalktı	18
29. Kira Bedelleri Donduruldu	19
30. COVID-19 Kredi Kartı Faizlerini Düşürdü.....	19
31. Kredi Kartlarında Asgari Ödeme Tutarının Belirlenmesinde Yetki.....	19

32. Kredi Garanti Fonunda Limitler Arttı Süreler Uzadı!.....	20
33. Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Yeni Değişiklikler	20
B. VERGİSEL SÜREÇLERİNİZ	21
1. 65 Yaş Üzeri İşletme Sahibi, Esnaf, Tüccar, Sanayici, Serbest Meslek Sahipleri ile Çalışanlar için Düzenleme.....	21
2. Tebligat Sistemi Broşürü	21
3. Ticaret Sicili Ücretlerinin Kredi Kartı ile Ödenmesi İmkânı	21
4. Mücbir Sebep Döneminde KDV İade Uygulaması.....	21
5. Transfer Fiyatlandırması Tebliğ Taslağı Yayımlandı.....	21
6. Devlete Yapılacak Ödemelerin Ertelenmesi, Alınmaması veya Yapılandırılması.....	22
7. Vergi Cezalarında Zımni Af	22
8. Yeminli Mali Müşavirlik Tasdik Raporlarınızın İbraz Süresi Uzatıldı	22
9. Konaklama Vergisi Ertelendi.....	23
10. COVID-19 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ("213 sayılı Kanun") Kapsamında Mücbir Sebep Sayıldı.....	23
11. Muhtasar ve KDV Ödemeleri 6 Ay Ertelendi	23
12. Vergi Uygulamalarına İlişkin Almanız Gereken Tedbirler	24
C. İNSAN KAYNAKLARI VE İDARİ İŞLERE İLİŞKİN SÜREÇLERİNİZ	25
1. Kısa Çalışma Ödeneği ve İşten Çıkarma Yasağı Uzatıldı	25
2. İstihdam Paketi (Torba Yasa) Kanun Teklifi ile Gelecek Değişiklikler.....	25
3. İşverenlere Normalleşme Desteği	27
4. İş Göremezlik Ödeneği	27
5. Kısa Çalışma Ödeneğinin Süresi Uzatıldı.....	28
6. Fesih Yasağı ve Ücretsiz İzin Süreleri Uzatıldı.....	29
7. Konaklama Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci Genelgesine Yeni Eklemeler	29
8. Sağlık Bakanlığından Yeni Tedbirler	29
9. Yurt Dışına Çıkışlarda PCR Testi Uygulaması.....	30
10. Ar-Ge/Tasarım Merkezlerinde Uzaktan Çalışma Uygulaması Uzatıldı	30
11. Karayolları Taşıma Belgelerinin Verilmesi İşlemleri Durduruldu	30
12. İTO Çalışma Saatleri Normale Döndü	31
13. 65 Yaş Üzeri ve 20 Yaş Altı Çalışanlarınıza Özel Uygulama.....	31
14. Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Normalleşme Süreci	31
15. İç Hat Uçuşları Başladı	32
16. Hatalı SGK Teşvik Kaydı Düzeltme Süreniz Uzatıldı	32
17. Havaalanı Pandemi Tedbirleri ve Sertifikasyonu Belgesi	33

18. Sanayicilere COVID-19 kılavuzu	33
19. İstanbul'da İkamet İzni Başvurusunda Bulunan Yabancıların Durumuna İlişkin Açıklama ...	33
20. Cerrahi Maske Satışları.....	33
21. Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası'ndan ("MESS") 130 bin Çalışan için Tamamlayıcı Sağlık Sigortası.....	34
22. Çalışanlara Nakdi Ödeme	34
23. Şirketlere Sürdürülebilir Yaşam ve Üretim Önerileri	34
24. Sigorta Prim Ödemeleri Ertelendi	34
25. Acil Hal Tanımı Değişti.....	35
26. Uluslararası Çalışma Örgütünden ("ILO") İş Sağlığı ve Güvenliği Açıklaması.....	35
27. Personel Araçlarına Özel Uygulama	36
28. Uzaktan/Evden Çalışma.....	36
29. Telafi Süreleri 4 Aya Çıktı.....	36
30. Toplu Alanlarda Çalışma Koşulları.....	37
D. VERİLERİN GİZLİLİĞİ VE GÜVENLİĞİ SÜREÇLERİNİZ	38
1. Uzaktan Eğitim Platformlarına Dikkat!	38
2. Konum Verisinin İşlenmesi	38
3. Şirketinizin COVID-19 ile Mücadele Sürecinde Dikkat Etmesi Gerekenler	39
4. Sürelerin Değerlendirilmesinde Esneklik	39
5. Kurumla Temas Yok!	40
6. Sicile Kayıt Yükümlülüğü Hakkında Kamuoyu Duyurusu	40
E. KURUMSAL YÖNETİŞİM SÜREÇLERİNİZ	41
1. Kâr Payı Dağıtımına Sınır	41
2. 5651 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi.....	42
3. Erişim ve Araba Bağlantı ile İlgili Yeni Tedbirler	42
4. Türkiye Varlık Fonu'nun Denetim Raporlarını Sunma Tarihi Ertelendi	43
5. Türkiye Varlık Fonu Şirketlere Ortak Olabilecek	43
6. Seyahat Acenteleri İşletme Belgeleri.....	43
7. Elektrik Piyasası Kapsamında Ön lisans ve Lisans Yükümlülükleri ile Lisanssız Bağlantı Anlaşması Süreleri.....	44
8. Elektronik Haberleşme ve Posta Hizmetlerinde Yeni Tedbirler	44
9. Tüketici Haklarına Yönelik BTK Tarafından Alınan Tedbirler	45
10. Olağan Genel Kurullarınızı İptal Etme ya da E-Ortamda Yapma İmkânı.....	46
F. UYUŞMAZLIK SÜREÇLERİNİZ.....	47
1. Adliyelerde Normalleşme Dönemi Başladı	47

2. Dokuz Sözlü Savunma Toplantısı Ertelendi	47
3. Adalet Bakanlığı Tarafından Çalışma Esasları Kılavuzu Hazırlandı	48
4. Arbuluculuk Online Yapılabilecek!	49
5. Rekabet Kurumu'na Tebligatlar Elektronik Ortamdan Yapılacak	49
6. İcra Kesintileri.....	49
7. Ceza Soruşturması Dosyalarına Artık UYAP'tan Ulaşılabilecek	50
G. SATIŞ VE PAZARLAMA SÜREÇLERİNİZ	51
1. Koronavirüs Salgını Konulu Ek Genelge	51
2. 2020/6 Sıra Sayılı Konaklama Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci Genelgesi Değişikliği.....	51
3. Türkiye Geneline Kapsamlı COVID-19 Denetimi.....	52
4. HES Kodu Zorunluluğu Genelgesi	53
5. Fuarlar Açılıyor!	54
6. Artık Gümrükte Beklemek Yok!	54
7. Lokanta, Restoran, Kafe vb. İş Yerlerinin Çalışma Saatleri Kısıtlaması Kaldırıldı	54
8. Karayolları Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik.....	54
9. Econsumer.gov	55
10. Türk Ürünleri "Sanal Ticaret Heyetleriyle" Tanıtılıyor	55
11. COVID-19 Pandemi Kapsamında Hijyen ve Temizlik Malzemeleri Alımı	55
12. Hindistan, Türk Tarım ve Gıda Ürünlerini Sanal Ortamda Tanıyacak.....	55
13. Turizmde Yeni Düzenlemeler	56
14. 2020 Fuarları Ertelendi	56
15. Çağrı Merkezi Süreçleri.....	56
16. Faaliyetlerine Ara Veren Konaklama Tesislerine İlişkin Genelge.....	56
17. Yeme-İçme Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci	57
18. Tıbbi Ürünlerdeki Sınırlamalar Kalktı	57
19. Ticaret Bakanlığından Yeni Destekler	57
20. Süreli Yayınlarla İlişkin Düzenleme	58
21. Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme Çağrısı (Sipariş Ar-Ge – 2020) Açıldı..	58
22. Facebook ile İş Hayatına Bağlanın.....	59
23. Fahiş Fiyat Uygulamaları	59
24. Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Kurulacak	60
25. Kartel Uygulamalarına Ağırlaştırılmış Ceza	60
H. DIŞ TİCARET SÜREÇLERİNİZ	61
1. Yunanistan Sınır Geçişlerine Kısıtlama	61

2. İhracatçılar, Pakistan'a Sanal Genel Ticaret Heyetiyle Ulaşacak	61
3. Türk Ürünleri Büyük İthalatçılara Sanal Ortamda Tanıtılıyor	61
4. İhracatçılara Destekler Devam Ediyor	62
5. "Yerel Paralarla Ticaret" Çağrısı	62
6. İthalatta Bazı Ürünlere İlave Gümrük Vergisi Uygulaması	62
7. Türk Şoförlere Karantina Yok.....	62
8. İhracatçılara Yeni Kredi Desteği	63
9. Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi Hayata Geçti	63
10. Habur ve Gürbulak Kapıları Açılıyor	63
11. Uzak Doğu Pazarları Açılıyor	63
12. Çin'e ihracatın önü açıldı	64
13. Suudi Arabistan Krallığı Sınır Kapılarında Alınan Önlemler.....	64
14. İthalat Rejimine Yeni Eklemeler	64
15. İhracatta "Sanal Ticaret Heyeti" atağı	64
16. Mücbir Sebep Nedeniyle İhraç Kayıtlı Teslimlere İlişkin İhracat Sürelerinin Uzatıldı.....	65
17. Sınır Geçişleri Kapandı.....	65
18. Tıbbi Tanı Kitlerinin İthalinde Uygunluk Yazısı Aranacak	66

KISALTMALAR

213 sayılı Kanun	: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
2634 sayılı Kanun	: 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanun
4447 sayılı Kanun	: 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu
4691 sayılı Kanun	: 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu
4734 sayılı Kanun	: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
5411 sayılı Kanun	: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
5746 sayılı Kanun	: 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
5809 sayılı Kanun	: 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu
6102 sayılı Kanun	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
6698 sayılı Kanun	: 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
6502 sayılı Kanun	: 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
6585 sayılı Kanun	: 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
7226 sayılı Kanun	: 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
7242 sayılı Kanun	: Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
7244 sayılı Kanun	: 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BTK	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
EPDK	: Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı
GTİ	: Gümrük ve Turizm İşletmeleri
GTP	: Gümrük Tarife Pozisyonları
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu

KDV	: Katma Değer Vergisi
KGF	: Kredi Garanti Fonu
Kurul	: Kişisel Verilerin Korunması Kurulu
Kurum	: Kişisel Verilerin Korunması Kurumu
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KVK mevzuatı	: KVKK ile ikincil düzenlemeleri
MASAK	: Mali Suçları Araştırma Kurulu
MESS	: Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası
ÖDED	: Ödeme ve Elektronik Para Derneği
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TBB	: Türkiye Bankalar Birliği
TCMB	: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
TFRS	: Türkiye Finansal Raporlama Standardı
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UND	: Uluslararası Nakliyeciler Derneği
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
VERBİS	: Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi

A. FİNANSAL SÜREÇLERİNİZ

1. Yatırım Taleplerinde Salgına Rağmen Artış

02.10.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı'nın ("Bakanlık") internet sitesinden paylaşılan [haber](#) ile reel sektörün bu yılın ilk 8 ayındaki yatırım talebinin, salgın koşullarına rağmen, geçen yıla göre yüzde 30 daha fazla olduğu belirtildi. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi programının mobilite, kimya ve tıbbi cihaz alanındaki çağrılarına yılsonuna kadar, Sanayi-Doktora Programının yeni çağrısına ise TÜBİTAK aracılığıyla Kasım gibi çıkacakları belirtildi. Otomotiv ve tekstil ağırlıklı Organize Sanayi Bölgelerinin bulunduğu Sakarya, Bursa ve Kocaeli üçgeninde elektrik tüketimi; bir önceki aya göre yüzde 15, salgın öncesi dönem olan Mart ayına göreyse yüzde 7 arttığı bildirildi. Bu dönemde özel sektörün 127 milyar liralık sabit yatırımının 6 bin 296 teşvik belgesiyle desteklendiği belirtildi. Bu yatırımlar tamamlandığında, 191 bin vatandaşa yeni iş imkânları doğacağı da bildirildi. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programında, makine sektöründeki 10 projeyi desteklemeye başladıkları, böylece sektörde dışa bağımlılığı azaltacak 1 milyar liralık sabit yatırımın önünün açıldığı ifade edildi.

2. COVID-19 Salgınının Kiranın Uyarlanması ve İhtiyati Tedbire Etkisi

Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi'nin 29.09.2020 tarihli gerekçeli kararı uyarınca COVID-19 salgının beklenmedik olağanüstü bir durum olması dolayısıyla, sözleşmelerde "Ahde Vefa" ilkesinin temel alınması göz önüne alınarak söz konusu dava konusu kira sözleşmesinde kira miktarı değişikliğine gidilmesine dair ihtiyati tedbir kararı uygun bulunmuştur.

Davacı vekili; davalı tarafın maliki olduğu taşınmazın restoran olarak 01.01.2020 başlangıç tarihli 8 yıl süreli aylık 23.000,00 TL bedelli kira sözleşmesi ile müvekkiline kiralandığını, pandemi süreci nedeniyle birçok iş yerinin kapandığını, ticari faaliyetlerinin bitme noktasına geldiğini ve aylık kira bedellerinin ödenemez durumda olduğunu, iş hacminde meydana gelen düşüş nedeniyle TBK'nin 138. maddesinde ön görülen şartların oluşması nedeniyle dava konusu mecurun aylık kirasının 01.05.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak ve COVID-19 salgının etkili olduğu dönem boyunca geçerli olmak üzere aylık 11.500,00 TL'ye uyarlanmasına karar verilmesini ve COVID-19 salgının etkili olduğu dönem boyunca geçerli olmak üzere aylık 11.500,00 TL olarak ödenmesi konusunda ihtiyati tedbir kararı verilmesini talep etmiştir. Mahkemece talep reddedilmiştir. Ancak istinaf mahkemesi mevcut durumda kiranın uyarlanmasına ilişkin açılan davadan umulan sonucun oluşması için HMK md.389/1'de gösterilen "**ciddi bir zararın doğacağından endişe edilmesi**" koşulunun mevcut olduğu ve **ihtiyati tedbir kararı verilebileceği** kabul edilmelidir şeklinde değerlendirmede bulunmuştur.

Buna göre somut olayda kiracının restoranında alınan tedbirlerin davacının iş hacminde belirli etkilerinin olabileceği değerlendirilerek ihtiyati tedbir talebinin kabul edilmesi gerektiği benimsenmiştir. Ancak salgın süresince bu etkilerin ne kadar daha devam edeceğinin belli olmadığı göz önünde bulundurularak ihtiyati tedbirin 6 (altı) ayda bir mahkemece gözden geçirilmesi kabul edilmiştir.

3. Esnafa Kredi Yapılandırılması

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın, esnaf ve sanatkârların Kredi ve Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla kullandıkları kredilerden, takipte olanların yapılandırıldığına ilişkin açıklaması 13.07.2020 tarihinde

Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinde yayımlandı. Pekcan'ın açıklamasına göre **30.06.2020 tarihi dâhil olmak üzere ve bu tarihten önce** kredi borcu kooperatif takibine intikal eden esnaf ve sanatkârların Kredi Kefalet Kooperatifine yazılı olarak başvurmaları ve yapılandırma talebinde bulunmaları halinde yeniden yapılandırmadan faydalanabilecek.

23.07.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından düşük faizli kredi kullandırılmasına ilişkin kararlar kapsamındaki kredi borçlarının ertelenmesine dair karar yayımlandı. Bu karara göre Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkezi'ne ("TESKOMB") bağlı bölge birliklerine ortak olan esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan Bankadan, **30.06.2020 ve öncesi** tarihlerde kullandıkları düşük faizli kredilerden doğan borçlarından, **01.07.2020-30.09.2020** tarihleri arasında vadesi dolacak olup, bu Karar yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla itfa edilmeyenler, başvuru şartı aranmaksızın vadesinde/taksit vadesinde/hesap devresinden ilgili mevzuatına göre faiz tahakkuk ettirilerek vade tarihinden/taksit vadesinden/hesap devresinden itibaren kendi itfa tablosunda belirlenen taksit sayısı değiştirilmeksizin kalan vadede yayılmak suretiyle **3 ay süreyle ertelenecek**.

4. Kadın Kooperatiflerine Destek Açıklaması

10.07.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinde yapılan açıklama ile Kooperatiflerin Desteklenmesi ("KOOP-DES") programı kapsamında kadın kooperatiflerine kalkınmada öncelikli yörelerde %75'e, diğer bölgelerde ise %50 oranına kadar olmak üzere 150 bin liraya kadar hibe desteği verileceği ve başvuruların **15.07.2020 tarihinde başlayacağı** belirtildi.

5. Elektrik ve Doğalgaz Ödemeleri Ertelendi!

10.06.2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Elektrik ve Doğal Gaz Tüketim Bedelleri Tahakkuk ve/veya Tahsilatlarının Ertelenmesi Hakkında Yönetmelik ile 01.01.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere afetler nedeniyle **en fazla 1 yıla kadar ertelenmesine** karar verilen elektrik ve doğal gaz tüketim bedelleri tahakkuk ve tahsilatına ilişkin olarak, söz konusu ertelemeden kaynaklanan anapara harici olan ve tüketicilerden alınan bedellerin tahsil edilemeyen kısımlarına ilişkin finansman maliyeti gecikme zammı tutarını geçmemek üzere Bakanlık bütçesinden karşılanacağı düzenlendi. Finansman maliyetleri, ilgili döneme ait gecikme zammı tutarını geçemeyecek.

6. Zamanaşımına Uğrayan Alacaklar için Başvuru Tarihi Değişti

02.06.2020 tarihli ve 31143 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan BDDK Kararı ile 2019 yılında zamanaşımına uğrayan mevduat, emanet ve alacağı bulunan hak sahipleri veya mirasçıları için, Mevduat ve Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 8. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, 15.06.2020 olan **son başvuru tarihi, 15.09.2020 olarak değiştirilmiştir**. Ek olarak, hak sahibi veya mirasçılar tarafından aranmayan 2019 yılına ilişkin tutarların faiz ve kar payları ile birlikte, 30.09.2020 tarihine kadar Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasındaki veya Fon kurulu tarafından belirlenecek bankalar nezdindeki hesaplarına devredilebileceği belirtilmiştir.

7. COVID-19 ile İlgili Olarak Tanınan Kira İmtiyazlarında Değişiklik

Hatırlanacağı üzere, Nisan 2020’de Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) COVID-19’un ortaya çıkardığı yüksek belirsizlik ortamında Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’nın (UFRS) doğru ve tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, bu süreçte kira ödemelerine yönelik tanınan imtiyazların (“COVID-19 kira imtiyazları”) muhasebeleştirilmesi konusunda bir duyuru yayımlamıştı. Bu kapsamda, örneğin 1 Mart-30 Haziran’da iş yeri kira bedellerinin ödenememesi fesih sebebi olmaktan çıkarılmış, otel kiralamalarına ilişkin irtifak hakkı bedelleri ve hasılat payı ödemeleri altı ay süreyle ertelenmişti. Faaliyetleri zorunlu olarak durdurulan iş yerleri için kamu idarelerince kira bedeli tahakkuk ettirilmemesi kararlaştırılmış, teknoparklardaki kuluçka şirketlerinden ve ticari işletmelerden iki ay süreyle kira alınmamasına karar verilmişti.

05.06.2020 tarihli ve 31146 sayılı Resmi Gazete’de UFRS ile tam uyumu sağlamak üzere yayımlanan [Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu Kararı](#) ile ise, COVID-19 kira imtiyazlarının, Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS)-16 Kiralamalar Standartları’na uygun olarak finansal tablolara yansıtılması konusunda belirli muafiyetler getirilerek, **kiracıların kira imtiyazlarını muhasebeleştirirken karşılaştıkları zorlukların azaltılması amaçlandı.**

8. İhracatçılara Yönelik Destek Paketi

Ticaret Bakanlığı 22.05.2020 tarihinde internet sitesinde yayımladığı [duyuru](#) ile COVID-19 salgınının ihracatçılar üzerindeki negatif etkilerinin azaltmak adına “Stok Finansman Destek Paketi”ni devreye aldıklarını belirtti. Bu paket kapsamında;

- ✓ TCMB kaynaklı TL reeskont kredisi 1 yıl vadeli olarak kullanılmaya başlandı.
- ✓ TCMB kaynaklı döviz reeskont kredilerinin azami vadesi 1 yıldan 2 yıla çıkarıldı.
- ✓ Türk Eximbank ile KGF arasında yapılan yeni iş birliğiyle TL reeskont kredisi KGF teminatıyla da kullanılmaya başlandı.
- ✓ Vadesi haziran sonuna kadar gelecek kredi geri ödemelerinde firmaların talepleri doğrultusunda TCMB kaynaklı krediler 3 ay, Türk Eximbank kaynaklı doğrudan kullanılan krediler ve bankalar aracılığıyla kullanılan krediler 6 ay uzatıldı.
- ✓ Kredilerin vade uzatımları akdi faiz yerine daha düşük oranlı cari faiz oranlarıyla yapıldı.
- ✓ İhracat taahhütlerinin kapatılma süresi 2 yıldan 3 yıla çıkarıldı.
- ✓ İhracat taahhüt tutarlarında ve taahhüt cezalarında indirim yapıldı.

Aynı zamanda bu kapsamda Kredi Garanti Fonu tarafında Türk Eximbank’a tanınan Hazine destekli kefalet limiti toplam 10 milyar lira olarak belirlenmiştir.

9. Turquality Destek Programı

20.05.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı (“**Bakanlık**”) internet sitesinde yayımlanan [duyuru](#) ile Bakanlık tarafından hizmet sektöründeki markaların yeni girecekleri her pazarda ayrı ayrı olmak üzere 5’er yıl destekleneceği ve kurumsal altyapının geliştirilmesine yönelik desteklerin ise **ilk 5 yıl** boyunca sağlanacağı belirtildi. Bu duyuruda;

- ✓ Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlık tarafından onaylanan ülkelerdeki ürün ve hizmet tesciline ilişkin harcamaları,
- ✓ Markaların yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri,
- ✓ Pazara girişte avantaj sağlayan belge/sertifikalara ilişkin eğitim, danışmanlık, belgelendirme giderleri,
- ✓ Şirket/kuruluş tarafından aynı anda istihdam edilen en fazla 5 aşçı/şef, yazılımcı, mühendis ve sağlık kuruluşları için tercüman istihdamına yönelik giderleri,
- ✓ Hedef pazar olarak belirledikleri ve Bakanlıkça onaylanan ülkelere ilişkin olarak gerçekleştirdikleri reklam, tanıtım ve pazarlama harcamaları,
- ✓ Açtıkları aynı anda azami 50 mağaza/lokanta/kafeye ilişkin kira, depo için ardiye gideri,
- ✓ Belediye giderleri,
- ✓ Anılan birimlerin kiralanmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları,
- ✓ Hukuki danışmanlık

Gibi birçok giderlerin %50 oranında destekleneceği belirtilmiştir. Söz konusu desteğin pandemi dönemine de katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

10.Nefes Kredisi

İTO'nun 28.04.2020 tarihli açıklamasında, Denizbank tarafından cirosu 25 milyon TL ve altında olan KOBİ'ler için Nefes Kredisi'nin gerçekleştirileceği duyuruldu. Buna göre,

- ✓ Kredi toplamda en fazla 20 ay vadeli olup, 2020 yılı içinde anapara ve faiz ödemesi yapılmayarak 2021 yılı içinde eşit taksitler halinde 12 ayda geri ödenecektir.
- ✓ Kredinin brüt faiz oranı yıllık % 7,50'dir.
- ✓ Kredinin azami limiti 3 Milyon TL ve altında cirosu olan firmalar için 50 bin TL, 3 Milyon ile 25 Milyon TL (dâhil) arasında cirosu olan firmalar içinse 100 bin TL'dir.
- ✓ Kredinin teminatı % 80 oranında Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaleti ile kalan %20'lik kısım ise ilgili bankanın mevcut kredi teamülleri çerçevesinde şekillenecektir.
- ✓ Protokol imzalanan banka tarafından masraf olarak talep edilecek tutar en fazla kredi oranının binde 3'ü ile sınırlı olacaktır. Ayrıca bir defaya mahsus ve peşin olarak kefalet tutarının binde 7,5'i kadar KGF Komisyonu uygulanacaktır.

11.Yatırımlara İlave Süre

09.05.2020 tarihli ve 31122 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe giren "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" ile, 15.06.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karara" geçici madde eklenerek deprem, salgın gibi biyolojik ve doğal afet hallerinde yarım kalan veya tamamlanamayan yatırımlardan **11.03.2020 tarihinden önce** düzenlenen

ve bu tarih itibarıyla devam eden teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların tamamlanabilmesi için talep edilmesi halinde **bir yıla kadar ilave süre** verilebileceği düzenlenmiştir.

12. Bankaların Yurtdışı TL İşlemlerine COVID-19 Sınırı

05.05.2020 tarihli BDDK kararı ile

- ✓ Bankaların, yurtdışındaki konsolidasyona tabi kredi kuruluşu ve finansal kuruluş niteliğini haiz ortaklıkları ile yurtdışındaki şubeleri de dâhil olmak üzere, yurt dışında yerleşik finansal kuruluşlara yapacakları TL plasmanlar, TL depo, TL repo ve TL kredilerin toplamının bankaların en son hesapladıkları yasal öz kaynaklarının %0,5'i ile sınırlandırılmasına,
- ✓ Söz konusu oranın günlük olarak solo bazda hesaplanmasına,
- ✓ Mevcut aşımın giderilinceye kadar yeni bir işlem yapılmamasına ve bu mahiyetteki vadesi gelen işlemlerin yenilenmemesine

karar verilmiştir.

Buna ek olarak, **20.05.2020 tarihli basın açıklamasında** BDDK tarafından, TL cinsinden tahvil ve kira sertifikası işlemlerinin takas operasyonlarının olumsuz etkilenmemesi TL cinsinden menkul kıymetlerin etkin ve verimli bir şekilde işlem görmesi amacıyla, sermaye piyasası mevzuatında tanımlanan Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşları ("YMSK") arasından BDDK tarafından belirlenecek olan kuruluşların, söz konusu sınırlamadan muaf tutulmasına karar verildiği açıklanmıştır. Bu karara istinaden,

- ✓ BDDK tarafından **Euroclear Bank** ve **Clearstream Banking** isimli kuruluşların ve
- ✓ Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ("KKTC") faaliyet gösteren şubeleri ile BDDK'nın 9031 sayılı Kararında belirlenen TL işlemlerinin ve söz konusu şubelerin, zorunlu karşılık yükümlülükleri kapsamında KKTC Merkez Bankası bünyesinde bulundurmak zorunda olduğu TL cinsinden tutarlar da dâhil olmak üzere, KKTC Merkez Bankası ve KKTC Kalkınma Bankası A.Ş. ile gerçekleştirecekleri 9031 sayılı Kararda belirtilen TL işlemlerinin,

söz konusu sınırlamadan muaf tutulmasına karar verilmiştir.

13. Kredi Borçlarına Bir Erteleme Daha!

Tarımsal üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan düşük faizli kredi kullandırılmasına ilişkin kararlar ile bu kararlara yönelik erteleme kararlarından kaynaklı kredi borçlarının, COVID-19 salgını nedeniyle ertelenmesine dair 30.04.2020 tarihinde 31114 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **2481 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı** ile

- ✓ Karar kapsamındaki üreticilerin Banka veya Tarım Kredi Kooperatiflerinden 30.04.2020 ve öncesi tarihlerde kullandıkları düşük faizli kredilerden doğan borçlarından,
- ✓ Vade tarihi/taksit vadesi/hesap devresi **01.05.2020-30.03.2020** tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) dolacak olan kredi borçları,
- ✓ Vadesinde/taksit vadesinde/hesap devresinde ilgili mevzuatına göre faiz tahakkuk ettirilmek ve tahakkuk eden bu faizin üreticiye yansıyan kısmı ile bu tutara ilişkin banka ve sigorta muameleleri vergisinin anaparaya/ilgili taksitide eklenmesi suretiyle,

Başvuru şartı aranmaksızın vade tarihinden/taksit vadesinden/hesap devresinden itibaren **6 ay süreyle faizsiz** olarak **ertelenmiştir**. Buna bağlı olarak, kredi itfa tablosu doğrultusunda, kalan tüm taksitler ötelenecektir.

14. Küçük İşletme Can Suyu Kredisi

29.04.2020 tarihinde İTO'nun yayımladığı açıklamada, Halkbank tarafından İTO üyesi Şahıs Firmaları için **Küçük İşletme Can Suyu Kredisi** verilmeye başlandığı belirtilmiştir. Söz konusu krediye başvurabilmek için gerekli şartlar;

- ✓ İTO üyesi olmak,
- ✓ Şahıs şirketi olmak,
- ✓ Yıllık cironun 3.000.000 TL'yi aşmaması,
- ✓ İktisadi faaliyetlere devam etmek,
- ✓ 1 Nisan 2020 tarihinden önce kurulmuş olmak,
- ✓ İflas, fesih, iflas erteleme, iflas erteleme tedbir ve iflas anlaşması kararı ile aktif takip kaydının bulunmaması

olarak belirlenmiştir.

Söz konusu kredi azami 25.000 TL değerinde olup 6 ay anapara ve faiz ödemesiz dönem olmak üzere toplam 36 ay vade, Yıllık %7,5 faiz ile kullanılabilir.

15. Para Politikası Kurul Kararı

20.04.2020 tarihli ve 2020-23 sayılı Para Politikası Kurulu Kararı'nda ("**Kurul**"),

- ✓ Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 9,75'ten yüzde 8,75'e indirilmesine;
- ✓ Kurul, politika faizinde 100 baz puan indirim yapılmasına

karar vermiştir.

Ayrıca TCMB'nin fiyat istikrarı ve finansal istikrar amaçları doğrultusunda elindeki bütün araçları kullanmaya devam edeceği de belirtilmiştir.

16. Kredi Riskine İlişkin Düzenleme

BDDK'nın 16.04.2020 tarihli toplantısında alınan 8999 sayılı karar sonucunda, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun ("**5411 sayılı Kanun**") 93. maddesi uyarınca; bankaların Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Yönetiminden olan ve yabancı para cinsinden düzenlenen alacaklarına 23.10.2015 tarih ve 29511 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında Standart Yaklaşım uyarınca kredi riskine esas tutar hesaplamasında **%0 risk ağırlığı uygulanabilmesine** karar verilmiştir.

17.BDDK yeni Aktif Rasyosu (AR) hesaplaması

BDDK, 18.04.2020 tarihli ve 9000 sayılı kararı ile COVID-19 nedeniyle yaşadığımız sürecin ekonomiye, piyasaya, üretime ve istihdama olumsuz etkisini asgari seviyeye indirmek ve bankaların ellerinde bulundurduğu kaynakları en etkin şekilde kullanmalarını sağlamak amacıyla 5411 sayılı Kanunun 93. maddesi ile 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bankaların,

- ✓ 01.05.2020'den başlamak üzere, haftalık bazda bu linkte formülü ve ilgili açıklamalarına yer verilen AR hesaplamalarına,
- ✓ AR'nin her ay sonu itibariyle, o aya ilişkin aylık ortalamasının mevduat bankaları için %100'ün, katılım bankaları için %80'in altına düşmemesine,
- ✓ 5411 sayılı Kanunun 148. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca baz alınacak aykırılık oluşturan aşım tutarının, ilgili ay sonu itibariyle AR değeri %100'ün altında olan bankalar ve %80'in altında olan katılım bankaları için, rasyoyu sırasıyla %100 ve %80 düzeyine getirecek paydaki değişim tutarı olarak hesaplanmasına,

karar verilmiştir.

18.İhalelerde COVID-19 Mağduru Olmayacaksınız

Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan ve 02.04.2020 tarihli ve 31087 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2020/5 sayılı **Genelge** ile 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ("**4734 sayılı Kanun**") (istisnaları dâhil) ile bu 4734 sayılı Kanundan istisna edilen düzenlemeler kapsamında gerçekleştirilen ihaleler sonucunda imzalanan sözleşmelerde, COVID-19 salgını nedeniyle sözleşme konusu işin yerine getirilmesinin **geçici veya sürekli olarak, kısmen veya tamamen** imkânsız hale geldiğine ilişkin başvuruların söz konusu idareye yapılacağı düzenlenmiştir.

İdarelerce yapılan inceleme sonucunda ortaya çıkan durum;

- ✓ Yüklenicinin kusuru sebebiyle ortaya çıkmadıysa,
- ✓ Yüklenicinin sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmesine engel nitelikte olması ve
- ✓ Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemesi

şartlarının birlikte gerçekleştiğinin tespit edilmesi üzerine **süre uzatımı** verilmesine veya **sözleşmenin feshine** karar verilebilecektir.

19.Bildirim Süreleri Ertelendi

BDDK'nın 02.04.2020 tarihli ve 8976 sayılı **kararı** ile BDDK ve ilgili diğer mercilere olan finansal tablo/rapor/faaliyet raporu/bildirimlerin raporlama, yayım veya bildirim yükümlülükleri ile bankaların kredi müşterilerinden talep edilen belgelerin teslimatının tamamlanması kapsamında yapılan değerlendirmeler sonucunda ilgili yönetmelikler çerçevesinde bankalar, bağımsız denetim kuruluşları, derecelendirme kuruluşları, varlık yönetim şirketleri, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerince Kuruma ve ilgili diğer mercilere gönderilmesi gereken

- ✓ 31.12.2019 yılsonu ve 31.03.2020 ara döneme ilişkin finansal raporlamalar,
- ✓ Bağımsız denetim raporları ve
- ✓ Faaliyet raporları

için belirlenmiş süreler ile **31.12.2020'ye** kadar geçerli olmak üzere yukarıda sayılan yönetmeliklerde düzenlenmiş muhtelif bildirimler için belirlenmiş olan sürelerle **60 gün ilave** edilmek suretiyle süre uzatımına gidilmiştir.

20.Albaraka Türk'ten Destek Paketi

Albaraka Türk'ün açıkladığı **destek paketi** kapsamında COVID-19 salgınından etkilenen sektörlerde faaliyet gösteren müşterileri için verilen destekler şöyle;

- ✓ Bütün bireysel ve ticari müşterileri talep etmeleri halinde, **30.04.2020 tarihine kadar** olan finansman taksit ödemeleri haziran ayına ötelenecek.
- ✓ Personel maaşlarını Albaraka Türk'ten ödeyen müşterilere, talep etmeleri halinde, istihdamlarını korumaları şartıyla, 3 aylık personel maaş giderleri kadar ilave limit imkânı sağlanacak.
- ✓ Müşterilerin yapılandırma taleplerinin, nakit akışına ve sektörel durumlarına göre, ödemesiz dönem dâhil, mevcut vade yapılarından daha uzun vadelerde yapılandırılması sağlanacak.
- ✓ Müşterilerin oluşacak işletme sermayesi ihtiyaçlarına yönelik ilave limit talepleri ivedilikle değerlendirilecek.
- ✓ Müşterilerin talep etmeleri halinde POS ve ÖKC ücretleri 3 ay süre ile ötelenecek.
- ✓ Albaraka Mobil ve İnternet Şubesi'nden yapılacak EFT ve havale işlemlerinden daha önce olduğu gibi bu dönemde de ücret alınmayacak.
- ✓ ATM para çekme limiti 2.000 TL'den 5.000 TL'ye yükseltilmiştir.
- ✓ Müşterilerin Albaraka Türk ve PTT ATM'lerinden yapacakları para çekme ve yatırma işlemlerinden herhangi bir ücret alınmayacak.

21.Çek Ödeme Destek Kredisi Uygulamaya Kondu

Türkiye Bankalar Birliği'nin 27.03.2020 tarihli **duyurusu** ile Çek Ödeme Destek Kredisi Hazine destekli, Kredi Garanti Fonu ("KGF") kefaleti ile Şirketinizin bugüne kadar gerçek ticari işlemlerine dayalı olarak keşide ettiği ve edeceği çeklerinin ödenmesi amacıyla, her bir banka tarafından ayrı ayrı belirlenmek üzere tahsis edilen limitler dâhilinde kredi kullandırılmaya devam edileceği açıklanmıştır. Çek Ödeme Destek Kredisi ile Şirketinizin ticari itibarlarının korunmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Kredi desteği; 3 ay anapara ve faiz ödemesiz, toplam 12 ay vadeli ve yıllık % 9,5 faizli olacaktır.

Uygulamaya katılacak olan bankaları internet siteleri üzerinden yayımlayacakları duyurulardan takip edebilirsiniz. Bu bankalar **30.03.2020 tarihinden itibaren** talep kabul etmeye başlayacaklardır.

22.İşe Devam Kredi Desteği Başvuru Talepleri Alınmaya Başlandı

COVID-19 salgınının ekonomik hayata, üretim ve istihdama ilişkin olası hasarlarını en aza indirme hedefiyle uygulamaya alınan “**Ekonomik İstikrar Kalkanı**” tedbirleri doğrultusunda Şirketinizin belirli şartları karşılması halinde **Ziraat Bankası**, **Halk Bankası** veya **VakıfBank**’dan **İşe Devam Kredi Desteği** almanız mümkün. Söz konusu destek için herhangi bir sektör ayrımı gözetilmiyor. Şirketinizin salgından ekonomik olarak olumsuz etkilemesi ve 2020 yılı Şubat ayı sonu itibariyle kayıtlı çalışan sayısında azaltma yapmamış olması halinde 6 ay anapara ve faiz ödemesiz, toplam 36 ay vadeli ve yıllık yüzde 7,5 faiz oranlı kredi desteği anılan bankalar tarafından sağlanacaktır.

Başvuru **26.03.2020 tarihi itibariyle başladı.**

23.Esnaf/Sanatkârsanız Kredi Borçlarınız Ertelendi

Esnaf veya sanatkâr olarak COVID-19 salgını nedeniyle zarar gördünüz halinde belli bir süreliğine kredi borçlarınız ertelenecek ve taksitleriniz ötelenecektir. 25.03.2020 tarihli ve 31079 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 24.03.2020 tarihli ve 2283 sayılı **Cumhurbaşkanı Kararı** ile kısaca

- ✓ Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan Türkiye Halk Bankası A.Ş.’den 31.03.2020 ve öncesi tarihlerde kullanılan düşük faizli kredilerden doğan borçların belirli bir süreyle ertelenmesi,
- ✓ Kredi itfa tablosu doğrultusunda kalan tüm taksitlerin ötelenmesi,
- ✓ Kredilerin erteleme süresinin sonuna kadar takip işleminin başlatılamaması

gibi konularda avantajlar sağlanmıştır.

24.Sermaye Piyasası Tedbirleri

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 23.03.2020 tarih ve 2020/19 sayılı Sermaye Piyasası Kurulu Bülteni ile Kurul 19.03.2020 tarihli toplantıda almış olduğu kararlara ilişkin açıklamalarını resmi internet sitesinden duyurmuştur. Kurulun aldığı başlıca kararlar kısaca aşağıdaki gibidir:

- ✓ Uzaktan erişimli çalışma ile emir kabul edilmesi,
- ✓ Kredili işlemlerde öz kaynak koruma oranının %35 olarak uygulanması,
- ✓ Pay geri alımlarına ilişkin kararın geçerliliğini korumaya devam etmesi ve
- ✓ Finansal raporların bildirim sürelerine ilişkin düzenleme getirilmesi.

25.Kredi Erişimi Kolaylaştı

Türkiye Bankalar Birliği’nin (“TBB”) 19.03.2020 tarihinde almış olduğu bir **Tavsiye Karar** ile Bankaların sağlık alanındaki gelişmelerden ve salgının sınırlandırılmasına yönelik alınan tedbirlerden dolayı gelir-gider dengesi geçici olarak etkilendiği için **ek kredi ihtiyacı olan, borçlarını vadesinde ödemekte zorlanan, borçlarını ödemeye niyetli ancak edimlerini zamanında yerine getiremeyecek olan müşterilerinin**; her birinin mali durumu, ödeme gücü ve uzun dönem borçlu - alacaklı ilişkisi ayrı ayrı ve özenle değerlendirilerek, karşılıklı iyi niyet ve özveri esas olmak üzere;

- ✓ Kaynak imkânları ve kredi limiti dikkate alınarak, kurumsal firmaların, KOBİ'lerin ve bireysel kesimin kredi taleplerinin hızlıca değerlendirilmesi ve karşılanması,
- ✓ Krediye erişim imkânlarının ve kredi koşullarının iyileştirilmesi,
- ✓ Kredi kanallarının açık tutulması,
- ✓ Vade, ödeme, taksit ödeme ve teminat koşullarında esneklik sağlanması ve
- ✓ Yapılandırma taleplerinin kısa sürede sonuçlandırılması

tavsiye edilmiştir.

26. Risk Merkezine COVID-19 Bildirimi

TBB'nin 19.03.2020 tarihinde almış olduğu bir **Tavsiye Karar** ile salgının etkilerinin sınırlandırılması amacıyla alınan önlemlerden dolayı faaliyetlerini yerine getiremeyen tüzel kişilerin kredi, çek, senet gibi ödemelerinde gecikmeler yaşanması muhtemel olduğu ve bu nedenle bankalara salgından olumsuz şekilde TBB Kamuoyu Duyurusu 2/2 etkilendiğini tespit ettikleri müşterilerin, ekonomik faaliyetlerinden değil, **COVID-19 salgınından etkilendiklerini Risk Merkezi'ne bildirilmeleri** gerektiğini belirtmiştir.

27. Kredi Ödemenizin Gecikme Süresi Uzatıldı

BDDK, 17.03.2020 tarih ve 8948 sayılı **Kararı** doğrultusunda Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ("Yönetmelik") 4. ve 5. maddeleri kapsamında **kredilerin donuk alacak sınıflandırılması için** öngörülen **90 gün gecikme süresinin**, 17.03.2020 itibarıyla,

- ✓ Birinci ve İkinci Grupta izlenen krediler için **31.12.2020 tarihine kadar** 180 gün olarak uygulanmasına ve 90 günlük gecikmeye rağmen İkinci Grupta sınıflandırılmaya devam olunan krediler için ayrılacak karşılıkların, bankaların Türkiye Finansal Raporlama Standardı ("**TFRS**") 9 kapsamında beklenen kredi zararının hesaplanmasında kullandıkları kendi risk modellerine göre ayırmalarına devam olunmasına,
- ✓ Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin beşinci alt bendinin **31.12.2020 tarihine kadar** uygulanmamasına karar verilmiştir.

Kısacası, söz konusu Karar ile temerrüt (gecikme) süreleri uzatılmış olup BDDK'nin, her türlü kredi ve sair alacaklara ilişkin bu önlemi **31.12.2020 tarihine kadar geçerli** olacaktır.

28. Bazı Alacaklar İçin Ek Karşılık Ayırma Yükümlülüğü Kalktı

BDDK, 19.03.2020 tarihli ve 8950 sayılı **Kararı** ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ve aynı maddenin altıncı fıkrasında belirtilen 90 gün gecikme süresinin, TFRS 9 kapsamında beklenen kredi zararı ayırmanız halinde de geçerli olmak üzere 19.03.2020 itibarıyla henüz "Tasfiye Olunacak Alacaklar" hesabında izlenmeyen alacaklarınız da dâhil olmak üzere,

- ✓ **31.12.2020 tarihine kadar 180 gün** ve finansal kiralama şirketlerince **240 gün** olarak uygulanmasına ve
- ✓ 90 günlük gecikmeye rağmen “**Tasfiye Olunacak Alacaklar**” hesabına aktarılmayan alacaklarınız için şirketinizin risk modeline göre karşılık ayrılmasına devam olunmasına ve fakat bu süreçte şirketinizin ek bir karşılık ayırma yükümlülüğünün bulunmadığına

karar vermiştir.

29.Kira Bedelleri Donduruldu

BDDK’nın 19.03.2020 tarihli ve 8949 sayılı kararı ile değeri 500.000.-TL’nin altında olan konutlar için kredi tutarının teminat olarak alınan konutun değerine olan %80 oranı %90’a çıkarılmıştır. Bu önleme için bir bitiş tarihi öngörülmemesi nedeni ile BDDK’nın yayınlayacağı yeni bir karara/duyuruya kadar geçerli olacaktır.

30.COVID-19 Kredi Kartı Faizlerini Düşürdü

Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2016/8)’de Değişiklik Yapılmasına Dair **Tebliğ** (2020/10) 28.03.2020 tarihli ve 31082 sayılı Resmi Gazete’de yayımlandı. Böylelikle 01.04.2020’den itibaren Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı tarafından yürütülecek olan Tebliğ ile başlıca aşağıdaki konular düzenlenmiştir:

- ✓ Türk lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı **%1,40 yerine %1,25** olarak,
- ✓ Yabancı para cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı **%1,12 yerine %1,00** olarak,
- ✓ Türk lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami gecikme faiz oranı **%1,70 yerine %1,55** olarak ve
- ✓ Yabancı para cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami gecikme faiz oranı **%42 yerine %1,30** olarak

değiştirilmiştir.

31.Kredi Kartlarında Asgari Ödeme Tutarının Belirlenmesinde Yetki

BDDK tarafından hazırlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 28.03.2020 tarihli ve 31082 sayılı Resmi Gazete’de yayımlandı. Bu Yönetmelik ile 28.03.2020 tarihli ve 31082 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile 10.03.2007 tarihli ve 26458 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmeliğin;

- ✓ 17. maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendi “ödenmesi gereken asgari tutarın BDDK tarafından belirlenecek tutardan aşağı olamayacağı”, h bendi ise “Ödenmesi gereken asgarî tutarın Kurulca belirlenecek tutardan aşağı olamayacağına ve bankanın bu miktardan az olmamak üzere asgari ödeme tutarını belirleyebileceğine” şeklinde değiştirilmiştir,

- ✓ 22. maddesinin başlığı “Kredi kartı limiti ve asgari tutar” olarak değiştirilmiş ve kredi kartlarında asgari tutar dönem borcunun hangi kurum tarafından ve nasıl belirleneceğine dair düzenleme getirilmiştir.

32. Kredi Garanti Fonunda Limitler Arttı Süreler Uzadı!

2325 Sayılı “Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanan Hazine Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar” (“**Karar**”) 30.03.2020 tarihli ve 31084 sayılı Resmî Gazete’de yayımlandı.

Karar’da gerçek ve tüzel kişilerin finansmana erişim imkânlarının kolaylaştırılması ve geliştirilmesini sağlamak için bankalar ile kredi garanti kurumlarına ortak olan bankaların hâkim ortağı olduğu veya kredi garanti kurumlarına ortak olan ve yetkilendirilmiş ve finansal kiralama ve yatırıma yönelik finansman sağlanması kaydıyla finansman şirketlerine kredi garanti kurumları aracılığıyla sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Kredi garanti kurumları tarafından verilen kefaletlerin toplam bakiye tutarı Karar kapsamında 250 milyar liradan 500 milyar liraya, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kredi garanti kurumlarına aktarılabilecek kaynak sınırı da 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkarıldı.

Karar’da tanımlanan azami sürelerin aşılması durumunda ise azami 36 ay ilave edilebilecek.

33. Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Yeni Değişiklikler

2020/4 sayılı Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ’de (“**2020/4 sayılı Tebliğ**”) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (“**Değişik Tebliğ**”) 29.03.2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlandı. 01.04.2020 tarihinde yürürlüğe girecek olan Değişik Tebliğ ile 2020/4 sayılı Tebliğ’in başlıca;

- ✓ Bankalar aracılığıyla kullandırılan Merkez Bankası kaynaklı reeskont ve avans kredilerine ilişkin alınabilecek ücretler ve Münhasıran kıyı bankacılığı yapan bankaların, Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.’nin, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.’nin ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun çoğunluk hissesine sahip olduğu bankaların sunduğu ürün ve hizmetler karşılığında alabilecekleri ücretler kapsamın dışında olmakla birlikte, mali kuruluşlar hariç olmak üzere ticari müşterilere bankalarca sunulan ürün ve hizmetlerden alınabilecek ücretlerine,
- ✓ Ticari müşterilerden alınabilecek ücretlere ilişkin azami tarife ve diğer güncel bilgilerin ve bunlarda meydana gelen değişikliklerin yayınlanma esaslarına,
- ✓ Sözleşme veya eki olan bilgilendirme formunda belirlenen ücretlerde yapılacak değişikliklerin ticari müşteriye bildirilme esaslarına,
- ✓ Bankaların kredi ve tahsis kullandırma süreçlerine ilişkin esaslarına,
- ✓ Aynı gün içerisinde aynı hesaba, isme veya karta aynı hesaptan, isimden veya karttan ayrı ayrı yapılan para transferi işlemlerinde, alınacak EFT/Havale ücretinin hangi sınır dilimine tekabül edeceğinin nasıl hesaplanacağı esaslarına yönelik değişiklikler yapılmıştır.

B. VERGİSEL SÜREÇLERİNİZ

1. 65 Yaş Üzeri İşletme Sahibi, Esnaf, Tüccar, Sanayici, Serbest Meslek Sahipleri ile Çalışanlar için Düzenleme

Bilindiği üzere 518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile İçişleri Bakanlığı tarafından alınan tedbirler uyarınca 65 yaş ve üstünde olması nedeniyle sokağa çıkma kısıtlaması kapsamına giren mükellefler ve meslek mensupları ile 24.03.2020 tarihinden itibaren geçerli olan “**Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi**” uyarınca beyanname/bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilenlerin 22.03.2020 ile sokağa çıkma kısıtlamasının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında **mücbir sebep halinde olduğunun kabul edilmesi** ve mücbir sebep dönemine ilişkin verilemeyen beyanname/bildirimlerin verilme süreleri ile bunlara istinaden tahakkuk eden vergilerin **ödeme sürelerinin son gününün, sokağa çıkma kısıtlamasının sona ereceği günü takip eden 15. günün sonuna kadar uzatılması uygun bulunmuştur.**

İçişleri Bakanlığı 29.05.2020 tarihli ve “18 Yaş Altı ve 65 Yaş Üzeri Kişilerin Sokağa Çıkma Kısıtlaması” konulu Genelgesi ile 65 yaş ve üstünde olan bazı mükellefler tarafından sokağa çıkma kısıtlamasının kaldırılmasına bağlı olarak yerine getirilmesi gereken beyan ve ödeme yükümlülüklerine ilişkin düzenlemeler getirilmiştir. Detaylı açıklamaya [buradan](#) erişebilirsiniz.

2. Tebliğat Sistemi Broşürü

456 ve 511 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yer alan açıklamalar doğrultusunda; tebliği gereken belgelerin mükelleflerin elektronik adreslerine tebliğ edilmesine ilişkin [Elektronik Tebliğat Sistemi Broşürü](#) 11.05.2020 tarihi itibarıyla yayımlanmıştır.

3. Ticaret Sicili Ücretlerinin Kredi Kartı ile Ödenmesi İmkânı

Ticaret sicil müdürlüklerinde COVID-19 ile mücadele kapsamında nakit para ile temasın azaltılması amacıyla ticaret sicili ücretlerinin (ticaret sicili harcı, rekabet kurumu katkı payı, ilan ücretleri) kredi kartı ile tahsiline imkân [tanınmıştır.](#)

4. Mücbir Sebep Döneminde KDV İade Uygulaması

08.05.2020 tarihli ve 31121 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” ile 26.04.2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğine “Mücbir Sebep Döneminde KDV İade Uygulaması” esasları eklenmiş olup; mahsuben ve nakden iade talepleri olarak iki ayrı bölümde düzenlenmiştir.

5. Transfer Fiyatlandırması Tebliğ Taslağı Yayımlandı

18.11.2007 tarihli ve 26704 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 seri no.lu Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğ’de değişiklik yapılmasına dair 4 seri no.lu Tebliğ Taslağı hazırlanmıştır. Bu Tebliğ Taslağında yer alan temel konular aşağıdaki gibidir:

- ✓ İlişkili kişi tanımına, “İlişkinin doğrudan veya dolaylı olarak ortaklık kanalıyla olduğu durumların örtülü kazanç dağıtımı kapsamında sayılması için %10 ortaklık, oy veya kâr payı şartı” ifadesi eklenmiş ve %10 oranının ne şekilde hesaplanacağı açıklanmıştır;
- ✓ Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Karar’da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2151) ile düzenlenen Genel Rapor ve Ülke Bazlı Raporlama hakkında açıklamalar yapılmış ve Ülke Bazlı Rapor ve Ülke Bazlı Raporlamaya ilişkin Bildirim Formu örnekleri paylaşılmıştır.
- ✓ Transfer fiyatlandırması kapsamında belgelendirme yükümlülüğünü zamanında yerine getiren kişilere uygulanacak ceza indirimine ilişkin düzenlemeye yer verilmiş ve “yükümlülüğün zamanında yerine getirilmesi” kavramı açıklanmıştır.

6. Devlete Yapılacak Ödemelerin Ertelenmesi, Alınmaması veya Yapılandırılması

7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un (“**7244 sayılı Kanun**”) 1. maddesi uyarınca, devlete ödenmesi gereken kiralama bedelleri, ecrimisil, vergi, sigorta primi, aidat, ruhsat, izin, hat kirası borçları, kredi borçları gibi maddede sayılan bir takım bedellerin belirli sürelerle ertelenmesi, alınmaması veya yapılandırılmasına ilişkin yeni bir düzenleme getirilmiştir. Söz konusu madde 7244 sayılı Kanun’un yayım tarihi olan 16.04.2020’de yürürlüğe girmiştir.

7. Vergi Cezalarında Zimni Af

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (“7242 sayılı Kanun”) ile vergideki hürriyeti bağlayıcı cezaları da kapsayacak şekilde birtakım düzenlemeler getirilmiştir. Buna göre 213 sayılı Kanunu’nun 359. maddesi kapsamında yer alan vergi kaçakçılığı suçlarında hükmedilecek hapis cezaları da bu kapsama dâhil olmuştur. Söz konusu düzenleme **30.03.2020 tarihine kadar işlenmiş suçları** kapsamaktadır.

7242 sayılı Kanun’un 62.maddesinin 2.fıkrası uyarınca etkin pişmanlık göstererek suç konusu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar parayı Devlet Hazinesine

- ✓ Soruşturma evresi sona erinceye kadar ödediği takdirde, hakkında tanımlanan kaçakçılık suçlarından dolayı verilecek ceza yarı oranında;
- ✓ Kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödediği takdirde, hakkında tanımlanan kaçakçılık suçlarından dolayı verilecek ceza üçte bir oranında indirilir.

8. Yeminli Mali Müşavirlik Tasdik Raporlarınızın İbraz Süresi Uzatıldı

GİB’in 26.03.2020 tarih ve YMM/2020-1 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Sirküleri/1 ile belli sürelerde Hazine ve Maliye Bakanlığı/vergi dairelerine teslim etmeniz gereken yeminli mali müşavirlik tasdik raporlarının verilme süreleri,

- ✓ **Son günü 30.06.2020 tarihine kadar olanlar için** geçerli olmak üzere **2 ay süreyle** uzatılmıştır.

- ✓ **Son günü 30.06.2020 tarihinden sonra** olan raporlar için herhangi bir *süre uzatımı söz konusu olmayıp*, bu raporların ilgili mevzuatında öngörülen süre içerisinde verilmesi gerekmektedir.

9. Konaklama Vergisi Ertelendi

25.03.2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun ("7226 sayılı Kanun") 51. maddesiyle, konaklama vergisinin 01.04.2020 olan **yürürlük tarihi, 01.01.2021 şeklinde değiştirilmiştir.**

- ✓ AVM, demir-çelik, otomotiv, lojistik-ulaşım, sinema-tiyatro, konaklama, yiyecek-içecek, tekstil-konfeksiyon ve etkinlik-organizasyon sektörleri için muhtasar ve KDV tevkifatı ile Sosyal Güvenlik Kurumu ("SGK") primlerinin nisan, mayıs ve haziran ödemeleri 6'şar ay ertelenecek.
- ✓ Konaklama vergisi kasım ayına kadar uygulanmayacak. Otel kiralamalarına ilişkin irtifak hakkı bedelleri ve hasılat payı ödemeleri nisan, mayıs ve haziran ayları için 6 ay tehir edilecek.

10.COVID-19 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ("213 sayılı Kanun") Kapsamında Mücbir Sebep Sayıldı

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 24.03.2020 tarihli ve 31078 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de mükelleflerin 213 Sayılı Kanunun mücbir sebep hükümlerinden faydalanmasına ilişkin 518 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ yayımlanmış ve aynı gün yürürlüğe girmiştir. Şirketiniz, **Tebliğ**'de belirlenen mükellefler arasında yer alıyor ve COVID-19 salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenmekte ise 213 sayılı Kanunun mücbir sebep hükümlerinden faydalanabilecektir.

11.Muhtasar ve KDV Ödemeleri 6 Ay Ertelendi

GİB, 19.03.2020 tarihinde yayımladığı **duyuru** COVID-19 salgınından doğrudan etkilenen mükelleflerin Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında ödemeleri gereken **muhtasar** (ücret, kira, serbest meslek kazancı dâhil olmak üzere muhtasar beyanname ile beyan edilen tüm tevkifatlar) **ve KDV'lerin** (katma değer vergisi ve katma değer vergisi tevkifatına ilişkin olanlar) ödemelerinin **6 ay ertelenmesine** yönelik olarak gerekli çalışmaların yapıldığı açıklanmıştır.

Bu kapsamda bahse konu ödemeleri 6 ay süre ile ertelenen mükelleflerin faaliyet alanları ana hatları aşağıdaki gibidir.

- ✓ **Perakende Ticaret ve Alış Veriş Merkezleri**
- ✓ **Demir Çelik ve Metal Sanayii**
- ✓ **Otomotiv**
- ✓ **Lojistik-Ulaşım**
- ✓ **Sinema ve Tiyatro Faaliyetleri**
- ✓ **Konaklama**

- ✓ Yiyecek ve İçecek Hizmetleri
- ✓ Tekstil ve Konfeksiyon Faaliyetleri
- ✓ Etkinlik ve Organizasyon

Şirketiniz yukarıda anılan faaliyetlerden en az birini gerçekleştiriyor ise söz konusu haktan faydalanabilecektir.

12.Vergi Uygulamalarına İlişkin Almanız Gereken Tedbirler

GİB, 19.03.2020 tarihinde yayımladığı **duyuru** ile COVID-19 sürecinde vergi uygulamaları konusunda mükellefler tarafından alınması gereken tedbirleri açıklamıştır. Bu kapsamda Şirketiniz aşağıdaki tedbirleri alması gerekmektedir:

- ✓ Kurumlar vergisi mükelleflerinin vergi ödemeleri vergi dairelerinin vezneleri yerine **alternatif ödeme kanalları** (İnteraktif Vergi Dairesi, anlaşmalı bankalar ve PTT) kullanmak suretiyle gerçekleştirilecektir.
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişiler, potansiyel vergi kimlik numarası taleplerini İnteraktif Vergi Dairesi'nin **web (ivd.gib.gov.tr) uygulaması üzerinden gerçekleştirecek** ve potansiyel vergi kimlik numarası elektronik ortamda oluşturularak kendilerine tevsik edici resmî belge söz konusu uygulama üzerinden sunulacaktır. Bu nedenle **Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişilerin** potansiyel vergi kimlik numarası almak için bundan böyle vergi dairelerine müracaat etmelerine gerek bulunmamaktadır.

C. İNSAN KAYNAKLARI VE İDARİ İŞLERE İLİŞKİN SÜREÇLERİNİZ

1. Kısa Çalışma Ödeneği ve İşten Çıkarma Yasağı Uzatıldı

27.10.2020 tarihli ve 31287 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3134 sayılı [Cumhurbaşkanı Kararıyla](#) yeni koronavirüs (COVID-19) nedeniyle dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlar kapsamındaki zorlayıcı sebep gerekçesiyle kısa çalışma uygulanan işyerleri için kısa çalışma ödeneğinin süresinin uzatılmasına 4447 sayılı İşsizlik Kanununun geçici 23. Maddesi gereğince karar verilmiştir. Buna Göre;

- ✓ 25.08.1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23.maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde, yeni koronavirüs nedeniyle dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlar kapsamında zorlayıcı sebep gerekçesiyle 30.06.2020 tarihine kadar(bu tarih dahil) kısa çalışma başvurusunda bulunmuş olan işyerleri için kısa çalışma ödeneğinin süresi, anılan Kanunun ek 2. Maddesi kapsamındaki uzatma süresiyle sınırlı kalmaksızın 29.06.2020 tarihli ve 2706 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararında belirtilen esaslar çerçevesinde ve 30.08.2020 tarihli ve 2915 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile uzatılan iki aylık süreden sonra başlamak üzere iki ay uzatılmıştır.
- ✓ Daha önce 30.10.2020’de sona erecek olan kısa çalışma ödeneğinin süresi söz konusu değişiklik ile birlikte **30.12.2020 tarihinde sona erecektir.**

Ayrıca, 27.10.2020 tarihli ve 31287 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3135 sayılı [Cumhurbaşkanı Kararı](#) ile 4857 sayılı İş Kanunu’nun geçici 10.maddesinde belirtilen sürelerin **17.11.2020 tarihinden itibaren 2 ay uzatılmasına** karar verilmiştir. Söz konusu fıkralarda, her türlü iş veya hizmet sözleşmesinin, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler, iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, iş yerinin herhangi bir sebeple kapanması, faaliyetinin ve işin sona ermesi halleri dışında işveren tarafından feshedilemeyeceği ve maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık süreyi geçmemek üzere işverenin işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabileceği, bu kapsamda ücretsiz izne ayrılmanın, işçiye haklı nedene dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermeyeceği düzenlenmiştir.

2. İstihdam Paketi (Torba Yasa) Kanun Teklifi ile Gelecek Değişiklikler

16.10.2020 tarihinde TBMM’ye sunulan İstihdam Paketi [Kanun Teklifi](#) (“KT”) ile getirilen bazı değişikliklerin işçi ve işverenleri farklı açılardan etkileyen maddeleri aşağıdaki gibidir:

- ✓ 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa ek bir madde eklenerek, işsizlik sigortasından yararlanmakta iken işten ayrılmayı müteakip 90 gün içerisinde özel sektör işyerlerinde işe giren ve bu işyerinde 12 ay sürekli çalışanların, işverenlerince talepte bulunmaları halinde işsizlik ödeneği süresi kadar hesaplanacak uzun vadeli (emeklilik) sigorta primlerinin alt sınırı miktarı İşsizlik Fonundan karşılanacak olup, sigortalı bazında bu uygulamadan sadece bir kez yararlanmak mümkün olacaktır. (KT. md. 1)
- ✓ 4447 sayılı Kanunun geçici 10. maddesinin on ikinci fıkrasında yer alan “2015 yılından itibaren beş yıla” ibaresinin, **“31.12.2023 tarihine”** olarak değiştirilmesiyle; kadın, genç ve mesleki

yeterlilik sahiplerini istihdam eden özel sektör işverenlerine sağlanan teşvik/prim desteği uygulamasının **31.12.2023 tarihine kadar** uzatılabilmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmiştir. (KT md. 2)

- ✓ 01.01.2018-31.12.2020 tarihleri arasında özel sektör işverenlerince bir önceki yıl ortalamasına istihdam olarak ilave edilen çalışanların, 12 ay ve bu çalışanların kadın veya genç olması durumunda da 18 ay süresince teşvikten yararlanmalarının **31.12.2023 tarihine** uzatılması için Cumhurbaşkanına yetki verilmiştir. (KT md.3)
- ✓ 4447 sayılı Kanunun geçici 22. maddesinde yer alan “01.01.2021” ibaresinin “31.12.2023” olarak değiştirilmesi suretiyle; 6824 sayılı Kanunun ek 6’ncı maddesiyle kurulan Esnaf Ahilik Sandığının uygulaması tarihi 31.12.2023 tarihi olarak ertelenmiştir. (KT md.5)
- ✓ İşsizlik Sigortası Kanununa 7226 sayılı Kanunla eklenen geçici 23’üncü maddesiyle **koronavirüs** kaynaklı çalışma sürelerinin azaltılmasıyla gelir kayıplarının önlenmesi için öngörülen kısa çalışma ödeneğinin uygulama süresinin **30.6.2021 tarihine kadar** uzatılması konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmiştir. (KT md. 6)
- ✓ Pandemi nedeniyle kısa çalışma yaptırılan ve izne ayrılan çalışanlar için sağlanan ücret desteğinin **30.6.2021 tarihine kadar** uzatılması için Cumhurbaşkanına yetki verilmiştir. (KT md.7)
- ✓ İşsizlerin yeniden istihdamı ya da SGK’ya bildirilmeksizin kayıt dışı çalışanların kayıtlı hale getirilmesi amacıyla, iş sözleşmeleri 01.01.2019-17.04.2020 tarihleri arasında sona erenlerin ya da SGK’ya bildirilmeksizin kayıt dışı çalışanların en son çalıştıkları işyerlerine başvurmaları ve işverenlerin de bunları çalıştırmaları durumunda, işverenlerin SGK’ya ödeyecekleri tüm sigorta primlerinden mahsup edilmek suretiyle günlük 44,15 TL, başvuruda bulunup ve işverenlerce işe alındıktan sonra izne ayrılacaklar günde 39,24 TL destek verilmesi öngörülmüş, ayrıca, bu şartlarla başvuruda bulunup da başvuruları kabul edilmeyenlere ise bu defa hane başına olmak üzere günde 34,34 TL destek verilmesi belirlenmiştir. (KT md.8)
- ✓ “2019/Ocak-2020/Nisan döneminde en az sigorta bildirimi yapılan ay/dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak istihdam edilecek her bir sigortalı için her ay işverenlerce SGK’ya ödenecek tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle günlük 44,15 TL ve işe alınıp da izne ayrılacak olanlar için ise günde 39,24 TL nakdi ücret desteği sağlanması” düzenlemesi yapılmıştır.
- ✓ 4857 sayılı İş Kanunu’nun 11’inci maddesine bir fıkra eklenmesi suretiyle; devamlı tekrarlanan belirli süreli iş sözleşmelerinin yerleşik görüş ve yargı kararlarıyla “sürekli” hale gelmesiyle, istihdamın esnetilmesi amacıyla 25 yaşından küçük ve 50 yaşın üzerindeki çalışanlarla yapılacak sözleşmelerin iş durumuna göre “belirli süreli” olarak belirlenerek azami süre tespitinin yapılması öngörülmüştür. (KT md.28)
- ✓ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun geçici 9’uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “31.05.2020” ibaresi 31.01.2021 olarak değiştirilerek “Covid 19” izninin **31.01.2021 tarihine kadar** tekrar uzatılması şeklinde düzenleme yapılmıştır. (KT md.7)

- ✓ 5510 sayılı Kanuna bir madde eklenmek suretiyle; gençlerin istihdamı kapsamında ay içerisinde 25 yaşından küçük olanlardan 10 günden az kısmi çalıştırılanların primlerinde teşvik bulunması nedeniyle işe girilen tarihten itibaren bir yıl içinde en az 120 gün prim ödeme gün sayısı bulunanlarla 25 yaşını dolduranlar için kısmi çalıştırılarak daha az prim ödeme teşvik uygulamasının sona erdirilmesi konusunda düzenleme yapılmıştır. (KT md. 32)

3. İşverenlere Normalleşme Desteği

09.10.2020 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ("**Bakanlık**") internet sitesinde yayımlanan haber ile Bakanlık tarafından 1 Ağustos itibariyle devreye giren Normalleşme Desteğinden, bugüne kadar yapılan başvurular sonucunda 159 bine yakın işverenin yararlandığı açıklandı. Yaklaşık 1.2 milyonu aşkın çalışanı kapsayan destekte prim mahsuplaşma tutarının yaklaşık 950 milyon lirayı bulduğunu, bunun da işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödeyeceği prim tutarlarından mahsup edileceği bildirdi. 7252 sayılı Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4. maddesi ile **4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa geçici 26. madde** eklenmiş olup, bu madde ile pandemi süresince kısa çalışma ödeneğinden veya nakdi ücret desteğinden yararlanan sigortalının normal çalışma süresine dönmesi halinde sigortalının çalıştığı özel sektör işyerine prim desteğinden yararlanma imkânı getirilmiştir. Bu kapsamda izlenecek olan süreç aşağıdaki gibidir:

- ✓ Kısa çalışmanın ve nakdi ücret desteğinin sona erdiği tarihi takip eden aydan itibaren 3 ayı geçmemek şartıyla, her ay için kısa çalışma veya ücretsiz izinde geçen aylık ortalama gün sayısı ve asgari ücret üzerinden hesaplanan işçi ve işveren primi tutarında mahsuplaşma yapılacaktır.
- ✓ E-SGK aracılığıyla başvuru: Sosyal Güvenlik Kurumu'nun resmi internet sitesine giriş yaparak, 'e-SGK/İşveren/İşveren Sistemi/ Teşviklerden Faydalanan Sigortalı Tanımlama' ekranında yer alan '7252 sayılı Dijital Mecralar Komisyonu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4. maddesi ile 4447 Sayılı Kanun Geçici 26. Madde Desteği' menüsünden işlemleri gerçekleştirilecektir.
- ✓ İşlemin onaylanması durumunda bu nitelikteki sigortalılar için sosyal güvenlik il müdürlükleri/ sosyal güvenlik merkezlerine herhangi bir belge ibraz edilmesine gerek duyulmayacaktır.
- ✓ Normalleşme Desteğinden 1 Temmuz 2020 tarihine kadar kısa çalışma ödeneğine veya nakdi ücret desteğine başvurmuş olan işyerlerindeki, kısa çalışma veya nakdi ücret desteğinden faydalandırılan sigortalılar, normal çalışma düzenlerine geçmeleriyle birlikte yararlanmaya başlayacaktır. Destek 31 Aralık 2020 tarihine kadar sürecektir.
- ✓ Normal çalışma düzenine geçen çalışan, kısa çalışma ödeneği veya nakdi ücret desteği aldığı aylık ortalama gün sayısı kadar hesaplanacaktır. İşverenlerin SGK'ya ödeyecekleri primlerden azami olarak 1.103 lira mahsuplaşma yapılacaktır.

4. İş Göremezlik Ödeneği

07.10.2020 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ("**Bakanlık**") internet sitesinde yayımlanan haber ile Bakanlık tarafından koronavirüs tedavisi gören veya filyasyon ekipleri tarafından

yüksek bulaş riski tespit edilen çalışanların sağlık kuruluşlarına başvurmadan iş göremezlik ödeneğinden faydalanacağını açıklandı. Geçici iş göremezlik ödeneği için gerekli olan istirahat raporunu almanın kolaylaştırıldığı belirtildi. Bakanlık, Filyasyon ekiplerinin, FİTAS (Filyasyon ve İzolasyon Takip Sistemi) üzerinden düzenlediği istirahat raporları SGK tarafından otomatik olarak işleme alınabileceğini ve böylece çalışanların karantinada kaldıkları süre için düzenlenen raporlara ait iş göremezlik ödeneklerini ödeyeceklerini belirtti.

5. Kısa Çalışma Ödeneğinin Süresi Uzatıldı

Hatırlanacağı üzere, Ekonomik İstikrar Kalkanı paketinde yer alan “Kısa Çalışma Ödeneğinin devreye alınarak, bundan faydalanmak için gereken süreçlerin kolaylaştırılması ve hızlandırılması” çerçevesinde İŞKUR Yönetim Kurulu tarafından COVID-19 nedeniyle dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvurularının yapılabilmesi için karar alınmıştı ve bu karara ilişkin **duyuru** İŞKUR’un resmî sitesinde 22.03.2020 tarihinde yayımlanmıştı.

Şirketinizin kısa çalışma ödeneğine hak kazanıp kazanmadığını tespit edebilmek için öncelikle Şirketinizin kısa çalışma modelini uygulayıp uygulamadığını ya da uygulama ihtimalinin olup olmadığının değerlendirilmesini tavsiye ederiz. Zira kısa çalışma genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz ve zorlayıcı sebeplerle

- ✓ İşyerindeki çalışma süresinin **en az 1/3 oranında azaltılması veya**
- ✓ Faaliyetin **en az dört hafta süreyle durdurulması**

hallerinde uygulanabilmektedir. Bu modelin Şirketiniz tarafından uygulanması halinde gerekli şartları sağlayan çalışanlarınıza, çalışılmayan dönemler için 3 aya kadar kısa çalışma ödeneği ödenmektedir.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerine ödenek için başvuru 23.03.2020 tarihinden itibaren başlamıştır. **Başvuruların yapılması ve sonuçlandırılmasına ilişkin süreç** hakkında detaylı bilgi İŞKUR’un resmî sitesinde yer almaktadır.

16.04.2020 tarihinde 7244 sayılı Kanun’un 8. maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu’na (“**4447 sayılı Kanun**”) Geçici Madde 25 eklenmiştir:

“GEÇİCİ MADDE- 25 Yeni koronavirüs (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilir. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.”

Bu düzenlemeyle COVID-19’un sebep olduğu yoğun başvurulara ilişkin iş ve işlemlerin süratle sonuçlandırılması ve bu sayede kısa çalışmanın etkinliğinin artırılması amacıyla, sadece COVID-19 sebebiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin beyanı doğrultusunda bu kısa çalışma ödemelerinin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu madde **29.02.2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere** 7244 sayılı Kanun’un yayım tarihi olan 16.04.2020 itibari ile yürürlüğe girmiştir.

Bununla birlikte, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ilgili ödemelerin **01.06.2020 tarihi itibarıyla yapılmaya başlayacağını duyurdu.**

30.06.2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan [2706 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı](#) ile COVID-19 nedeniyle dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlar kapsamında zorlayıcı sebepler gerekçesi ile 30.06.2020 tarihine kadar kısa çalışma başvurusunda bulunmuş olan işyerleri için kısa çalışma ödeneğinin, daha önce kısa çalışmadan yararlanan aynı işçiler için ve aynı şartları aşmamak kaydıyla, kısa çalışma bitiş tarihinden itibaren **1 ay uzatıldığı** belirtilmiştir.

31.08.2020 tarihli ve 31230 sayılı Resmi Gazete’de [yayımlanan](#) 2915 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 30.07.2020 tarihli ve 2810 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile uzatılan bir aylık süreden sonra başlamak üzere iki ay uzatılmıştır.

6. Fesih Yasağı ve Ücretsiz İzin Süreleri Uzatıldı

28.07.2020 tarihli ve 31199 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan [7252 Sayılı Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun](#) (“Kanun”) ile önceden işverenlerin 17.08.2020 tarihine kadar fesih yasağı kapsamında çalışanlarına ücretsiz izin verme hakkı 1 ay daha uzatılarak 17.09.2020 tarihine ertelenmiştir.

7. Konaklama Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci Genelgesine Yeni Eklmeler

01.07.2020 tarihli Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan [2020/6 Sıra Sayılı Konaklama Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci Genelgesi Değişikliği Genelgesi](#) ile

- ✓ COVID-19 teşhisi koyulmuş yurtdışında ikamet eden ve ülkemize tatil için kişilerin konaklayacağı misafir izolasyon odalarının düzenlenmesi,
- ✓ uluslararası sertifikasyon kuruluşları tarafından üst düzey sağlık ve hijyen koşullarının konaklama tesislerinde yerine getirildiğini belgeleyen ve aylık denetimlerle devamlılığını sağlamayı hedefleyen ‘Güvenli Turizm Sertifikası’nın, Bakanlığın belgeli olan veya olmayan, 50 oda ve üzeri kapasitedeki tüm konaklama tesislerince alınması,

zorunlu hale getirilmiştir.

05.08.2020 tarihinde T.C. İstanbul Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yatırım ve İşletmeler Şube Müdürlüğü tarafından yayımlanan [yazı](#) ile 2020/6 sayılı Genelge Değişikliği belirtilmiş ve bu değişiklik ile “Güvenli Turizm Sertifikası alınmasının zorunlu olduğu 50 oda ve üzeri konaklama tesislerinde, numune alma işlemlerinin koordinasyonundan sorumlu, ilgili kurum ve kuruluşlarla irtibat halinde olacak irtibat kişisi belirlenmesi ve Müdürlükleri ile İl Sağlık Müdürlüğüne tesis işletmesi tarafından irtibat kişisi, numune alan personel adları ve bu personellerin iletişim bilgilerinin bildirilmesi gerektiği” ifade edilmiştir. Bunun yanında T.C. İstanbul Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından İstanbul Ticaret Odası’na gönderilen [yazıda](#) yine bu özellikleri taşıyan tesislere ilişkin COVID-19 Testi ve Numune Alma İşlemleri usul ve esasları da belirlenmiştir.

8. Sağlık Bakanlığından Yeni Tedbirler

Sağlık Bakanlığı COVID-19 kapsamında toplumda salgın yönetimi kapsamında, görevlere gereği vatandaşlarla sürekli etkileşim halinde olan kurumlara ve kişilere yönelik, COVID-19’a karşı alınması

gereken önlemleri kamuoyu ile **paylaşıyor**. Bu kapsamda sektör bazlı hazırlanan önlemlerin yer aldığı rehberlerden bazılarının konu başlıkları aşağıdaki gibidir:

- ✓ [Banka Şubelerinde Korunma ve Kontrol Önlemleri](#)
- ✓ [Banka, PTT, Karantina Merkezleri vb. Yerlerde Çalışan Güvenlik Görevlilerine Yönelik Öneriler](#)
- ✓ [Kapalı İşyeri/Ofislerde Alınacak Önlemler](#)
- ✓ [AVM ve AVM İçindeki İş Yerlerinde Alınacak Önlemler](#)
- ✓ [COVID-19 Kapsamında Madenlerde Alınacak Önlemler](#)
- ✓ [COVID-19 Kapsamında Şantiyelerde Alınacak Önlemler](#)
- ✓ [COVID-19 Kapsamında Ayakkabı ve Çanta Satışı Yapan Esnaf ile İlgili Önlemler](#)
- ✓ [COVID-19 Kapsamında Konfeksiyon, Giyim Mağazaları ve Tuhafiyeler ile İlgili Önlemler](#)
- ✓ [COVID-19 Kapsamında Kuyumcu, Bijuteri ve Saatçiler ile İlgili Alınması Gereken Önlemler](#)
- ✓ [COVID-19 Kapsamında Büfe, Kantin ve Bayiler için Alınacak Korunma Önlemleri](#)
- ✓ [COVID-19 Kapsamında Havalimanlarında Alınması Gereken Önlemler](#)

Bununla birlikte Sağlık Bakanlığı tarafından son olarak, sektörel bazda getirilen önlemlere ilişkin **Salgın Yöntemi ve Çalışma Rehberi** yayımlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı'nın COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi'ne 17.07.2020 tarihi itibarıyla oto pazarlarında alınması gereken tedbirler ve Havalimanlarında alınması gereken önlemler eklenmiştir.

9. Yurt Dışına Çıkışlarda PCR Testi Uygulaması

Sağlık Bakanlığı'nın internet sitesinde yapılan [açıklama](#) ile yurtdışına çıkacak ve gideceği ülke tarafından PCR testi istenen ve süreç içerisinde kendi isteği ile test yaptıramayacak olan bu kişiler için İl Sağlık Müdürlükleri tarafından belirlenen yerlerde numune alınarak yetkilendirilmiş laboratuvarlarda ücretli olarak test yapılmasına olanak sağlandığı duyurulmuştur.

10. Ar-Ge/Tasarım Merkezlerinde Uzaktan Çalışma Uygulaması Uzatıldı

27.06.2020 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Ar-Ge/Tasarım merkezlerine yapılan bilgilendirme ile COVID-19'a önlem olarak alınan tedbirler kapsamında Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin 30.06.2020 tarihine kadar uzaktan çalışma şeklinde yürütülebileceğine dair karar **31.07.2020 tarihine kadar** uzatıldı.

11. Karayolları Taşıma Belgelerinin Verilmesi İşlemleri Durduruldu

İstanbul Ticaret Odasının 18.06.2020 tarihinde internet sitesinde yayımladığı [duyuru](#) ile

- ✓ Karayolu Taşıma Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenen yetki belgelerinin,
- ✓ Taşıma İşleri Organizatörleri Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenen TİO belgesinin,
- ✓ Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenen DD belgesinin ve

- ✓ Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde düzenlenen TMFB belgesinin

ilk defa verilmesi işlemlerinin 02.04.2020 tarihinden itibaren durdurulduğu bildirildi. Aynı zamanda Karayolu Taşıma Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenen yetki belgelerinin sadece elektronik müracaat dosyası taranarak BelgeNet üzerinden, “Taşıma İşleri Organizatörlüğü” ve “Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi” yetki belgelerinin fiziki olarak değerlendirilmek üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına gönderilmesi gerektiği belirtildi.

12.İTO Çalışma Saatleri Normale Döndü

İTO internet sitesi üzerinden yayımladığı bir açıklama ile COVID- 19 salgını nedeniyle değişen çalışma saatlerinin merkez ve tüm temsilciliklerde 15.06.2020 Pazartesi gününden itibaren 08.30-17.00 olarak uygulanmaya başlandığını duyurmuştur.

13.65 Yaş Üzeri ve 20 Yaş Altı Çalışanlarınıza Özel Uygulama

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 04.04.2020 tarihinde yapılan açıklama ile 04.04.2020 saat 24:00’den itibaren geçerli olmak üzere 20 yaşın altındaki (01.01.2000 ve üzeri doğumlular) kişiler için sokağa çıkma yasağı getirildi. Bununla birlikte, 05.04.2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından ek bir genelge yayınlanarak 18-20 yaş arasında olup,

- ✓ Kamu kurum ve kuruluşlarında memur, sözleşmeli personel ve sosyal güvenlik kayıt belgesi ile bu durumu belgeleyenler,
- ✓ Özel sektörde düzenli bir işe sahip olan ve sosyal güvenlik kayıt belgesi ile bu durumu belgeleyenler,
- ✓ Tarımsal üretimin sürekliliği açısından önemli bir fonksiyona sahip olan ve iller arasındaki planlama, seyahat ve konaklama koşulları 03.04.2020 tarih ve 6206 sayılı Genelge ile düzenlenen mevsimlik tarım işçileri,

03.04.2020 tarih ve 6235 sayılı sayılı Bakanlık Genelgesi ile getirilen sokağa çıkış yasağından muaf tutuldu. Bu istisnalar 01.01.2002 tarihinden sonra doğanlara, yani 18 yaşından küçüklere, uygulanmayacaktır.

Son olarak, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılan açıklama ile 65 yaş ve üzeri kişilerin her gün saat 10.00 ile 20.00 arasında sokağa çıkabileceklerini ve 18 yaşın altındaki kişilerin ise ebeveynlerinin yanında olmaları suretiyle her saat sokağa çıkabileceğini belirtti.

Bu kapsamda Şirketinizin 65 yaş üzeri ve 20 yaş altı çalışanlarınıza ilişkin süreçlerini İş Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı, Kişisel Verilerin Korunması mevzuatı gibi yasal düzenlemelere uyumlu hale getirmenizi öneririz.

14.Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Normalleşme Süreci

02.06.2020’de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, tarafından **normalleşme süreçlerinde kamu kurum ve kuruluşları tarafından alınacak tedbirler** açıklandı. Buna göre

Servis araçları kapsamında,

- ✓ Servis araçları ile hizmete mahsus tüm araçların taşıma kapasitesi sosyal mesafe kuralları gözetilerek belirlenecek.
- ✓ Araçlarda el antiseptiği ve tek kullanımlık maske bulundurulacak.
- ✓ Olası yığılmaların önüne geçilmesi için servis hareket saatleri yeniden belirlenecek.
- ✓ İş yerlerine girişlerde tüm çalışanların temassız ateş ölçer ile vücut sıcaklıkları kontrol edilecek. Geçiş kontrol sistemi bulunan işyerlerinde bulaşma riskine karşı temassız sistemler kullanılacak.
- ✓ Sosyal mesafeyi sağlamaya dönük kurum girişlerinde geçiş işaretlemeleri yapılacak.
- ✓ Bina girişleri ile asansör kabini ve katlarda bilgilendirme panolarına COVID-19 salgınından korunma yöntemlerine ilişkin güncel bilgiler paylaşılacak.
- ✓ Ofisler ve toplantı odaları ile tuvaletler, asansör, merdiven tırabzanları, kapı kolları ve elle sık temas edilen çalışma ortamındaki ekranlı araçlar ile bilgisayar klavyeleri, fare ve telefon gibi ekipmanlar dezenfekte edilecek.

Ofis genelinde,

- ✓ Ofisler sık aralıklarla doğal yollarla havalandırılacak. Havalandırma sistemleri yeniden gözden geçirilecek.
- ✓ Toplantı, görüşme ve eğitimler de çevrimiçi veya telekonferans görüşmesi yoluyla yapılacak.
- ✓ Sosyal mesafenin sağlanamadığı ofis ortamlarında çalışanlar için yeniden düzenlemeye gidilecek. Tüm personel çalışma müddetince maske kullanacak.
- ✓ Yemekhanelerde yeni dönemde düzenlemeye gidilecek. Daha az sayıda kişinin bir arada bulunmasını sağlayacak şekilde yemek saatleri ve masa düzeni ayarlanacak.
- ✓ Yemekhane girişlerinde uygun zemin işaretlemeleri yardımıyla sosyal mesafe korunacak. Tek kullanımlık ürünlerle kumanya verilecek. Ortak kullanım alanındaki su sebilleri ve çay makinaları kullanılmayacak.

15. İç Hat Uçuşları Başladı

01.06.2020 tarihi itibarıyla **iç hat uçuşları tekrardan başlamış** olup Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından tüm havalimanlarında Salgın Sertifikası uygulamasına başlandığı **açıklandı**.

16. Hatalı SGK Teşvik Kaydı Düzeltme Süreniz Uzatıldı

22.05.2020 tarihinde SGK tarafından yayımlanan **genel yazı** ile hatalı teşvik kaydı bulunun işyerlerince hatalı teşvik kayıtlarında düzeltme yapılmadığı sürece hem cari dönemde verilen bildirelerin hem de geriye yönelik teşvik değişikliği taleplerinin işleme alınmayacağı hususuna ilişkin olarak 2020 Ocak ayına ait aylık prim ve hizmet belgelerinden itibaren şeklinde belirlenen son sürede uzatmaya gidilmiş ve bu süre 2021 Ocak ayına ait aylık prim ve hizmet belgesinden/muhtasar prim ve hizmet beyannamesinden itibaren olacak şekilde değiştirilmiştir.

17. Havaalanı Pandemi Tedbirleri ve Sertifikasyonu Belgesi

Turizm Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı işbirliği hazırlan **Havaalanı Pandemi Tedbirleri ve Sertifikasyonu Genelgesi** 27.05.2020 tarihi itibarıyla Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanmıştır. Genelge kapsamında, havaalanı işletmecileri, terminal kuruluşları, yer hizmetleri kuruluşları, havaalanına yolcu getiren ulaşım araçları ile yolcular da dâhil olmak üzere, her bir kurum ve kuruluş tarafından kendi bünyesinde alması gerekli tedbirler belirlenmiştir. Genelgede yer alan gereklilikleri sağlayan havaalanı işletmecilerine, yapılacak olan denetim ve yerinde incelemeler sonucunda Pandemi Sertifikası verilecektir.

18. Sanayicilere COVID-19 kılavuzu

20.05.2020 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın internet sitesinde yayımladığı **duyuru** ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) uzmanları tarafından sanayi işletmelerine yönelik **"COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu"** hazırlandığı belirtildi. Kılavuz, sanayi kuruluşlarını bilgilendirmek ve öneriler vermek üzere enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürleri hakkında açıklamalar içermektedir.

19. İstanbul'da İkamet İzni Başvurusunda Bulunan Yabancıların Durumuna İlişkin Açıklama

Göç İdaresi Müdürlüğü'nün 13.05.2020 tarihinde internet sitesinde yaptığı **açıklama** ile İstanbul'da ikamet izni başvurusunda bulunan ve **01.06.2020-17.08.2020** tarihleri arasında randevusu bulunan tüm yabancıların ikamet izni başvuru dosyalarının posta/kargo yoluyla alınacağını duyurdu. Söz konusu açıklamada,

- ✓ Yabancıların ikamet izni başvuru dosyasını (e-ikamet başvuru/kayıt belgesi ve başvuruya esas diğer belgeler) başvuru yaptıkları ilçe göç çalışma grup başkanlıklarına posta/kargo yoluyla iletileceği,
- ✓ İkamet izni başvuranlarına ilişkin değerlendirme, başvuru dosyasının ilgili ilçe çalışma grup başkanlığına ulaştığı tarihten itibaren başlayacağı,
- ✓ Başvuru dosyasının PTT yoluyla iadeli taahhütlü olarak veya diğer kargo şirketleri aracılığıyla iletilebileceği ve
- ✓ Başvuru dosyasına eklenmesi gereken temel belgeler ikamet izni türlerine göre e-ikamet başvuru/kayıt formunda belirtildiği ve idarece yapılacak değerlendirme sonrası bahse konu belgelere ek bilgi ve belge istenebileceği

belirtilmiştir.

20. Cerrahi Maske Satışları

4.05.2020 tarihli Kabine Toplantısı sonrası alınan kararlar çerçevesinde cerrahi maskelerin perakende satış noktalarında satışı mümkün hale gelmiş olup bu bağlamda marketler, eczaneler, tıbbi cihaz satışı yapan medikal firmalar ile elektronik ticaret platformları cerrahi maske satışı gerçekleştirebileceklerdir. Cerrahi maskelerin satışındaki tavan fiyat ise **1 (bir) Türk Lirası** olacak

şekilde **belirlenmiştir**. Söz konusu satışların **08.05.2020 tarihi itibarıyla** İstanbul’da; akabinde de diğer illerde hızla hayata geçirilmesi kararlaştırılmıştır.

21. Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası’ndan (“MESS”) 130 bin Çalışan için Tamamlayıcı Sağlık Sigortası

27.04.2020 tarihinde yapılan açıklama ile metal sanayinde 241 şirketi temsil eden MESS 130 bin çalışan için tamamlayıcı sağlık sigortası sağlayarak 120 milyon TL değere sahip poliçe ile Türkiye’nin en büyük sigorta poliçesine imza atmış oldu. İlgili sigorta kapsamına COVID-19 tedavilerinin de eklendiğini belirten MESS Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol, bu sigorta ile çalışanların 600’den fazla sağlık kurumundan yararlanabileceğini de belirtti.

22. Çalışanlara Nakdi Ödeme

7244 sayılı Kanun’un 7. maddesi uyarınca, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanuna bir geçici madde eklenerek, işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile işten çıkarıldığında işsizlik ödeneğine hak kazanamayan işçilere ücretsiz izin fonundan nakdi ücret ödenmesine ilişkin yeni bir düzenleme getirilmiştir. Bu değişiklik, işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile işten çıkarıldığında işsizlik ödeneğine hak kazanamayan işçilere, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve üç ayı geçmemek şartıyla ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, Fondan günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği verilecektir. Geçici Madde 24 ile söz konusu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte iş sözleşmesi bulunan, işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçilere nakdi ödeme desteği sağlanması amaçlanmıştır. Anılan düzenleme, 7244 sayılı Kanun’un yayım tarihi olan 16.04.2020’de yürürlüğe girmiştir.

23. Şirketlere Sürdürülebilir Yaşam ve Üretim Önerileri

Türkiye Sınai ve Kalkınma Bankası 09.04.2020 tarihinde şirketler için bir **model önerisi** yayımlamış ve bu kapsamda 7 adımın önemini altını çizmiştir. Buna göre dikkat çekilen hususlar:

- ✓ COVID-19 ekibi oluşturulması
- ✓ Esnek veya uzaktan çalışma modeline geçilmesi
- ✓ Ortak alanlarda temizlik önlemlerinin artırılması
- ✓ Kurum içinde ve dışında sağlık önlemlerinin uygulandığından emin olunması;
- ✓ İç ve dış müşterilere yönelik iletişim çalışmalarına önem verilmesi;
- ✓ Psikolojik destek verilmesi;
- ✓ Kurumsal projelerle toplum sağlığına destek olunması

24. Sigorta Prim Ödemeleri Ertelendi

SGK Başkanlığı 02.04.2020 tarihinde internet sitesinde yayımladığı **duyuru** ile sigorta prim ödemelerinin ertelenmesi hususuna yönelik açıklamalarda bulunmuştur. Bu açıklamaya göre bu ertelemeyen;

- ✓ koronavirüs salgınından doğrudan etkilenen ve alışveriş merkezleri dâhil perakende, sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, demir çelik ve metal sanayii, bina inşaat malzemeleri, kiralama, lokanta, kiraathane dâhil yiyecek ve içecek hizmetleri gibi bazı sektörde bulunan mükellefler ve İşçileri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflere ait iş yerlerinde sigortalı çalıştıran özel sektör işverenler,
- ✓ ana faaliyet alanları itibarıyla mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen; anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortaklarından, BAĞ-KUR sigortalısı olanlar

faaydalanabilecek. Bu sayılan mükelleflerin prim ödeme süreleri ise;

- ✓ 2020 **Mart** ayına ait olan sigorta primlerinin ödeme süresi **02.11.2020** tarihine,
- ✓ 2020 **Nisan** ayına ait olan sigorta primlerinin ödeme süresi, **30.11.2020** tarihine ve
- ✓ 2020 **Mayıs** ayına ait olan sigorta primlerinin ödeme süresi, **31.12.2020** tarihine

kadar ertelenmiştir ve bu erteleme nedeni ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 89. maddesinde belirtilen gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmayacaktır.

25.Acil Hal Tanımı Değişti

4.3.2013 tarihli ve 28597 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinin 1/7 maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "(*) Acil hal;" tanımının aşağıdaki şekilde değiştirilmesi öngörülmüştür:

"() Acil hal; ani gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda olayın meydana gelmesini takip eden ilk 24 saat içinde tıbbi müdahale gerektiren durumlar ile ivedilikle tıbbi müdahale yapılmadığı veya başka bir sağlık kuruluşuna nakli halinde hayatın ve/veya sağlık bütünlüğünün kaybedilme riskinin doğacağı kabul edilen durumlar ile pandemi süresince pandemi olgularına yönelik tanı ve tedavileri kapsamaktadır. Bu nedenle sağlanan sağlık hizmetleri acil sağlık hizmeti olarak kabul edilir."*

26.Uluslararası Çalışma Örgütünden ("ILO") İş Sağlığı ve Güvenliği Açıklaması

ILO Türkiye Ofisi, salgın sürecinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliğini korumaya yönelik 22.03.2020 tarih **açıklaması** ile

- ✓ Hükümet ile çalışan ve işveren örgütlerinin salgınla mücadele sürecinde, çalışanların güvenliğini ve işlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için önemli role sahip olduklarını,
- ✓ Sosyal diyalogun önemini ve
- ✓ Çalışanların ve işverenin ayrı ayrı temel yükümlülüklerini

belirtmiştir.

Diğer yandan Madenciler Derneği gibi sektörel dernekler de kendi rehberlerini yayımlamaktadırlar. Şirketinizin de bu süreç özelinde çalışanlarınıza sunmak üzere rehber hazırlamanızı tavsiye ederiz.

27. Personel Araçlarına Özel Uygulama

İl Sağlık Müdürlüğü İl Umumi Hıfzıssıhha Meclisinin 26.03.2020 Tarih ve 2020/13 Sayılı Kararı ile salgın sebebiyle toplu taşıma araçlarına getirilen sınırlamalar personel araçlarına uygulanmayacağı belirtilmiştir. İlgili sınırlamalarda toplu taşımada kullanılan araçlara, araç ruhsatında belirtilen yolcu taşıma kapasitesinin %50'si oranında yolcu kabul edilmesi ve araç içindeki yolcuların oturma şekli de yolcuların birbirleri ile temas etmeyecek şekilde önceden belirlenmesi hususları yer almaktadır.

28. Uzaktan/Evden Çalışma

Ekonomik İstikrar Kalkanı paketi kapsamında mevzuatımızdaki esnek ve uzaktan çalışma modellerinin daha etkin hale getirilmesi temin edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Diğer yandan esnek ve uzaktan çalışma modellerinin henüz zorunlu tutulmasına ilişkin genel ya da sektörel bir açıklama yapılmamış olması sebebiyle işveren olarak;

- ✓ Çalışanınızı evden çalışmaya zorlamamanızı,
- ✓ Uzaktan çalışma ilişkisiyle iş verdiğiniz çalışanınızı iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri konusunda bilgilendirmenizi,
- ✓ Uzaktan çalışma ilişkisiyle iş verdiğiniz çalışanınızı sağlık gözetimini sağlamakla yükümlü olduğunuzu,
- ✓ Evden çalışan çalışanınızın ücretini tam olarak ödemekle yükümlü olduğunuzu ve
- ✓ Yemek ücreti ve ulaşım yardımı iş sözleşmesinde ücretin parçası olarak kararlaştırılmışsa evden çalışma halinde dahi kesilmemesini tavsiye ederiz.

Dahası, 4857 sayılı İş Kanunu'nun kısmi süreli iş sözleşmesini düzenleyen 13. maddesi ile çağrı üzerine çalışma/uzaktan çalışma modelini düzenleyen 14. maddesinin Şirketinizin salgın sebebiyle uygulamaya konan evden/uzaktan çalışma modellerine uygulanıp uygulanmayacağı ya da uygulanma yöntemleri uygulanan ya da uygulanmak istenen model özelinde değerlendirilmesini tavsiye ederiz. Bu kapsamda Sosyal Güvenlik mevzuatı ile İş Sağlığı ve Güvenliği ("İSG") mevzuatı uyarınca uymanız gereken hükümler de şekillenecek ve değişebilecektir.

29. Telafi Süreleri 4 Aya Çıktı

4857 sayılı İş Kanunu'nun ("4857 sayılı Kanun") 64. maddesinde zorunlu nedenlerle işin durması, nedeniyle işyerinde normal çalışma sürelerinin önemli ölçüde altında çalışılması halinde işverenin 2 ay içinde çalışılmayan süreler için telafi çalışması yaptırabileceği düzenlenmişti.

19.03.2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından COVID-19 etkilerini azaltmak amacıyla hayata geçirilen Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi kapsamında söz konusu **2 aylık telafi çalışma süresi** 25.03.2020 tarihinde İş Kanunu'nun anılan maddesinin değişmesiyle **4 aya çıkarılmıştır.**

30. Toplu Alanlarda Çalışma Koşulları

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, 20.03.2020 tarihinde COVID-19 tedbirleri kapsamında yayımladığı **2020/09 sayılı Genelgesinde** bir takım yeni düzenlemeler getirmiştir. Buna göre,

- ✓ İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çerçevesinde işverenler, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirleyecek, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alacak, iş yerlerinde virüsle ilgili bilgilendirme yapacak ancak bu bilgilendirmeleri toplu halde yapmayacak;
- ✓ Şantiyelerde muhtelif yerlere okunaklı şekilde Sağlık Bakanlığı'nın salgın hastalığa ilişkin alınması gereken tedbirlere ilişkin bilgilendirme afişleri asılacak;
- ✓ Toplu kullanım alanlarında (yatakhane, yemekhane ve sosyal tesis gibi) yeterli doğal havalandırma olmaması durumunda, bu genelgede öngörülen hava temizleme cihazları kullanılacak;
- ✓ Toplu alanların kullanımda sosyal mesafe gözetilecek; eğer hacimler yetersiz ise yemekhanelerde vardiyalı usule geçilecek, yatakhanelerde ek hacim oluşturulacak ve bu alanlarda günlük dezenfektasyon sağlanacak;
- ✓ Toplu kullanım alanlarında ortak malzeme kullanımı yasaklanacak;
- ✓ Masa başı çalışılan alanlarda dönüşümlü ya da uzaktan çalışma sistemine geçilecek;
- ✓ Şantiye sahasında ateş ölçer, koruyucu eldiven, maske vb. malzemeler bulundurulacak; şüpheli bir kimsenin tespiti halinde yetkili tarafından bu kişi vakit kaybetmeden izole bir ortama alınarak sağlık kuruluşları ve şantiye şefi ile proje müdürü bilgilendirilecek;
- ✓ WC, banyo gibi ıslak hacimlerin olduğu alanlarda temizlik tedbirleri arttırılacak;
- ✓ Şantiye sahasına giriş- çıkışlar kontrol altında tutulacak;
- ✓ Dışarıdan gelen kamu görevlileri ve/veya yöneticiler maske, eldiven olmadan ve ateş ölçümleri yapılmadan sahaya alınmayacak;
- ✓ Bulaşma/yayılma risklerinin belirlenmesi, önlenmesi ve bulaşma olması durumunda alınacak tedbirlere ilişkin "Risk ve Kontrol Planı" oluşturulacak;
- ✓ Sağlık Bakanlığı tarafından belirtilen tedbirlere ve özellikle 14 gün kuralına uyum sağlanacak;
- ✓ Şantiyede tüm bu denetimleri gerçekleştirmek amacıyla koordinatör ve denetim ekibi kurulacak.

D. VERİLERİN GİZLİLİĞİ VE GÜVENLİĞİ SÜREÇLERİNİZ

1. Uzaktan Eğitim Platformlarına Dikkat!

Kişisel Verilerin Korunması Kurumu’nun (“Kurum”) 07.04.2020 tarihinde internet sitesinde yaptığı kamuoyu duyurusu ile uzaktan eğitim platformlarında işlenen kişisel verilerin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun (“**6698 sayılı Kanun**”) 5. ve 6. maddesinde belirtilen işleme şartlarına uygun olarak işlenmesine dikkat edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Bu platformların birçoğunun bulut hizmet sağlayıcılar aracılığı ile hizmet verdiği ve merkezlerinin de yurt dışında olduğuna değinen Kurum, 6698 sayılı Kanunun 9. maddesinde yer alan kişisel verilerin yurt dışına aktarılması hususunun ortaya çıkacağı ve bu durumda da ilgili maddede belirtilen şartlara uyulması gerektiğinin; aksi halde bu durumun 6698 sayılı Kanunun ihlali anlamına gelebileceğinin altını çizmiştir.

Bu bağlamda Kurum, Kişisel Verileri Koruma Kurulu (“Kurul”) tarafından hazırlanan “**Kişisel Veri Güvenliği Rehberi (İdari ve Teknik Tedbirler)**” ile Kurul’un 31.01.2018 tarihli ve 2018/10 sayılı “**Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Veri Sorumlularınca Alınması Gereken Yeterli Önlemler**” yayınlarının göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmiştir.

2. Konum Verisinin İşlenmesi

Kurum’un 09.04.2020 tarihinde “*COVID-19 ile Mücadelede Konum Verisinin İşlenmesi ve Kişilerin Hareketliliklerinin İzlenmesi Hakkında Bilinmesi Gerekenler*” başlıklı duyurusunda, kişilerin konum verilerinin devlet tarafından takip edilmesine değinmiştir. Fakat söz konusu duyuru 6698 sayılı Kanunun 28. maddenin yorumlanmasına ilişkin yol gösterici olması bakımından önem arz etmektedir.

Kurum, COVID-19 ile mücadele kapsamında, bazı ülkelerin, bu hastalığı taşıyan veya taşıma riski bulunan kişilerin tespiti, kalabalık yerlerin tespiti, tedavi ve karantina uygulamalarının hayata geçirilmesi vasıtasıyla virüsün kontrol altına alınması amacıyla mobil uygulamalar ve benzeri yöntemlere başvurduğunu ve bu kapsamda, ilgili kişilerin sağlık, konum ve iletişim bilgileri gibi kişisel verilerinin işlendiğini belirtmiştir.

Yapılan duyuruda Elektronik Haberleşme Sektöründe Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Gizliliğinin Korunması Hakkında Yönetmelik’te yer alan “konum verisi” tanımına atıf yapılarak; konum verisinin gerçek kişileri belirlenebilir kılması halinde ise 6698 sayılı Kanun kapsamında kişisel veri olarak kabul edileceği belirtilmiştir.

Kurum, COVID-19 tedbirleri kapsamında, izolasyonun sağlanabilmesine yönelik olarak kişisel veri niteliğindeki konum verisinin işlenmesini, kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi halinde 6698 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayacağını düzenlediği 6698 sayılı Kanunun 28. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi kapsamında değerlendirmiş ve konum verisinin hastalığın yayılmasını engellemek amacıyla, anılan madde hükmü kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşları tarafından işlenmesinin önünde bir engel bulunmadığını belirtmiştir.

Bununla birlikte, konum verilerinin belirtilen sebeplerle işleneceği hallerde, kişisel verilerin güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirin alınması ve bu verilerin işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde söz konusu kişisel verilerin silinmesi veya yok edilmesi gerektiğinin altını çizmiştir.

3. Şirketinizin COVID-19 ile Mücadele Sürecinde Dikkat Etmesi Gerekenler

Kurum'un resmi sitesi üzerinden 27.03.2020 tarihinde yayımlamış olduğu **Kamuoyu Duyurusu** ile veri sorumlusu sıfatını haiz olan Şirketinizin COVID-19 sürecinde işleyeceği kişisel verilere ilişkin dikkat etmesi gereken önemli hususlara açıklık getirmiştir. Bu hususlar Şirketinizin;

- ✓ Kişisel Verilerin İşlenmesine İlişkin Temel İlkelerle uygun hareket edilmesi,
- ✓ 6698 sayılı Kanun ile ikincil düzenlemelere ("**KVK mevzuatı**") uygun hareket edilmesi,
- ✓ Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi,
- ✓ Kişisel verilerin gizliliğine dikkat edilmesi,
- ✓ Asgari kişisel veri işleme ilkesine uygun hareket edilmesi,
- ✓ COVID-19 sürecinde kamu sağlığı ve kamu düzeni amacıyla kişisel veri işleme ve paylaşma amaçları ve yöntemleri,
- ✓ COVID-19 sürecinde uzaktan çalışmanın doğurabileceği risklerin asgariye indirilmesi için gereken tedbirlerin alınması,
- ✓ İşverenin, çalışanın virüs taşıdığını üçüncü kişilere açıklamasının amaç ve yöntemleri,
- ✓ İşverenin, işyerindeki personeli ve ziyaretçilerine COVID-19'dan etkilenen ülkelere yakın dönemde gerçekleştirdikleri seyahatleri vb. konulara ilişkin sorular sorması ve ilgili kişisel verileri işleme amacı ve yöntemleri

ile ilgilidir. Bu konulara ilişkin kişisel veri işleme süreçlerinizin her biri kendi durumu ve amacı kapsamında incelenerek KVK mevzuatına uygun hale getirilmesini öneririz.

4. Sürelerin Değerlendirilmesinde Esneklik

Kurum'un resmî sitesi üzerinden 23 ve 27 Mart 2020 tarihinde yayımlamış olduğu **Kamuoyu Duyurusu** kapsamında;

- ✓ 6698 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta belirtilen **yasal sürelerin uzatılması söz konusu olmadığı** ve fakat
- ✓ COVID-19 sürecinde veri sorumlusu olan Şirketiniz tarafından alınan önlemler kapsamında farklı operasyonel uygulamalara (uzaktan çalışma, dönüşümlü çalışma vb.) gidildiği Kurul tarafından dikkate alınacağını ve
- ✓ Şirketiniz tarafından yapılacak her bir başvuru ya da veri ihlal bildirimi özelinde, Şirketinizin uymakla yükümlü oldukları sürelerin değerlendirilmesi açısından yine Kurul tarafından içerisinde bulunduğumuz olağanüstü koşulların gözetileceği

açıklanmıştır.

5. Kurumla Temas Yok!

Kurum'un resmî sitesi üzerinden yayımlanmış olduğu 18.03.2020 tarihli **Kamuoyu Duyurusu** ile şikâyet, veri ihlal bildirimi ve VERBİS'e kayıt başvuru formlarının **elden iletilmemesi**, bunun yerine

- ✓ İlgili kişi tarafından şikâyet başvurularının; posta, kargo veya <https://sikayet.kvkk.gov.tr/> adresinde hizmete sunulan şikâyet modülü aracılığıyla,
- ✓ Şirketiniz tarafından gerçekleştirilecek veri ihlali bildirimlerinin e-posta (ihlalbildirim@kvkk.gov.tr) veya <https://ihlalbildirim.kvkk.gov.tr/> adresinde hizmete sunulan modül aracılığıyla,
- ✓ Şirketiniz tarafından gerçekleştirilecek VERBİS'e kayıt başvuru formlarının ise posta, kargo veya KEP aracılığıyla

İletilmesi gerektiği belirtilmiştir.

6. Sicile Kayıt Yükümlülüğü Hakkında Kamuoyu Duyurusu

Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda; COVID-19 ile mücadele kapsamında fiili, teknik ya da hukuki imkânsızlık nedeniyle bazı veri sorumlularının Sicile kayıt yükümlülüğünü yerine getiremediği göz önüne alınarak, Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca ve Kanunun Geçici 1 inci maddesiyle Kurula verilmiş olan yetki çerçevesinde, Sicile kayıt yükümlülüğünü yerine getirmemiş olan veri sorumlularına bu durumun bir yazı ile bildirilmesi Kurulun 01.10.2020 tarihli ve 2020/760 sayılı kararı ile uygun bulunmuştur.

Söz konusu yazıyla Kurul tarafından kendilerine bildirilen süre içerisinde, ilgili veri sorumlularının Sicile kayıt yükümlülüğünü yerine getirmeleri gerekmektedir.

E. KURUMSAL YÖNETİŞİM SÜREÇLERİNİZ

1. Kâr Payı Dağıtımına Sınır

7244 sayılı Kanun'un 12. maddesi ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na ("**6102 sayılı Kanun**") Geçici Madde 13 eklenmiştir. Geçici Madde 13, sermaye şirketlerinin kaynaklarının nakit kar dağıtımı yapılmak suretiyle azaltılmaması, şirketlerin mevcut öz kaynak yapılarının korunması ve ilave finansman ihtiyacının doğmaması amacıyla getirilmiş yeni bir düzenlemedir. Böylelikle temel olarak düzenleme uyarınca;

- ✓ Sermaye şirketlerinde 30.09.2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem kârının yalnızca %25'ine kadarının dağıtımına karar verilebilecek,
- ✓ Geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçeler dağıtımına konu edilmeyecek ve
- ✓ Genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilemeyecektir.

Bu düzenlemenin getirilmesindeki sebep ise şu şekilde gerekçelendirilmiştir;

"Yeni koronavirüs (Covid-19), toplum sağlığına olduğu kadar ekonomik hayata ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Salgını ekonomik faaliyetler üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilebilmesi amacıyla çeşitli tedbir programları uygulamaya koyulmuştur.

Ekonomik faaliyetlerin yavaşlaması, sınırların kapatılması, ekonominin hem arz hem de talep tarafında ortaya çıkan belirsizlikler sebebiyle salgının toplum sağlığı ve ekonomi üzerindeki etkileri henüz net olarak ortaya konulamamaktadır.

Bu çerçevede, ihtiyatlılık politikası gereği olarak, şirket kaynaklarının nakit kar dağıtımını yapılmak suretiyle azaltılmaması, şirketlerimizin mevcut öz kaynak yapılarının korunması ve ilave finansman ihtiyacının doğmaması amacıyla madde ile; 30/9/2020 tarihine kadar yapılacak kâr dağıtımına ilişkin düzenleme yapılmaktadır."

Söz konusu madde 7244 sayılı Kanun'un yayım tarihi olan **16.04.2020'de yürürlüğe** girmiştir.

Bununla birlikte, "[6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Geçici 13. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ](#)" 17.05.2020 tarih ve 31130 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ uyarınca kar payı ve kar payı avansı dağıtım esasları ve kar payı dağıtımına ilişkin istisnalar düzenlenmiştir. Buna göre, ilgili Tebliğ kapsamında göze çarpan bazı düzenlemeler şu şekildedir:

- ✓ Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketler ilgili Tebliğin kapsamı dışında bırakılmıştır.
- ✓ Sermaye şirketlerinde **30.09.2020 tarihine kadar** 2019 yılı net dönem kârının yalnızca %25'ine kadarının nakden dağıtımına karar verilebilecek ve geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçeler dağıtımına konu edilemeyecek olup sermaye şirketlerinde genel kurul tarafından bu sürenin sonuna kadar yönetim organına kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilemeyecektir.
- ✓ Kâr payını hesaplanmasında; finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenen standartlara uygun hazırlamak zorunda olanlar

tarafından 6102 sayılı Kanun'un 88. maddesine göre hazırlanan, bunlar dışında kalanlar tarafından ise 213 sayılı Kanunu'na göre hazırlanan finansal tablolar esas alınacaktır.

2. 5651 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

30.04.2020 tarihinde sunulan 5651 sayılı Kanunda Değişiklikli Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile sosyal medya sağlayıcılarına ve kullanıcılarına çeşitli yükümlülükler getirilmesi planlanıyor. Kanun teklifi ile getirilmesi düşünülen bazı konular şu şekildedir;

- ✓ Türkiye'den **günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağlar**, BTK, Erişim Sağlayıcıları Birliği, adli veya idari makamlarca gönderilecek tebligat, bildirim veya taleplerin gereğinin yerine getirilmesi ve kişiler tarafından bu Kanun kapsamında yapılacak başvuruların cevaplandırılması için yetkili en az bir kişiyi Türkiye'de temsilci olarak belirlemek ve bu kişinin kimlik ve iletişim bilgilerini BTK'ya bildirmekle yükümlü olacak. Sosyal ağ sağlayıcı bu kişinin iletişim bilgilerine kolayca görülebilecek ve doğrudan erişilebilir bir şekilde internet sitesinde yer verecek.
- ✓ Türkiye'de temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen sosyal ağın, internet trafiği bant genişliğinin %50'den %95 orana kadar daraltılabilecektir.
- ✓ Sosyal ağlar, kendisine bildirilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasına ve başvurulara ilişkin istatistiksel ve kategorik bilgileri içeren raporları 3 aylık dönemlerle BTK'ya bildirecek.
- ✓ Türkiye'den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sosyal ağlar, **Türkiye'deki kullanıcılara ait verileri Türkiye'de barındırmak zorunda** olacaktır. Aksi **halde 1 milyon TL'den 5 milyon TL'ye kadar idari para cezası** uygulanacak.

3. Erişim ve Arabağlantı ile İlgili Yeni Tedbirler

Dünyanın ve ülkemizin içinde bulunduğu COVID-19 sürecinde, bazı işletmeciler tarafından referans erişim/arabağlantı teklifleri ve/veya BTK'nın diğer mevzuatı ile düzenlenen bazı hususlara ilişkin tedbirler alınması, bazı yükümlülüklerin geçici olarak askıya alınması ve/veya ilave süre verilmesi yönündeki talepler BTK'nın 15.04.2020 tarihinde sitesinde yayımladığı **kararıyla** değerlendirilmiş olup temel olarak işletmecilerin

- ✓ Elektronik haberleşme hizmetlerinin kesintiye uğramadan sunulabilmesini,
- ✓ Oluşabilecek arızaların hızlı bir şekilde giderilmesini,
- ✓ Oluşabilecek şebeke darboğazlarına karşı kapasite artırımlarının hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesini,
- ✓ Yapılan işlemlerde haklı gerekçeler olmaksızın toptan seviyede hizmet alan işletmeciler arasında ayırım gözetilmemesini

teminen gerekli tüm önlemleri almaları gerektiği belirtilmiştir.

4. Türkiye Varlık Fonu’nun Denetim Raporlarını Sunma Tarihi Ertelendi

7244 sayılı Kanun’un 15. maddesi uyarınca, 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 6. maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinde yer alan “Haziran” ibaresi “**Ağustos**” şeklinde değiştirilmiştir. Böylelikle Türkiye Varlık Fonu Yönetim A.Ş. tarafından kurulacak diğer şirketler ile alt fonlarının sağlıklı bir biçimde denetlenmesinin sağlanabilmesi için denetim raporlarının sunulmasına ilişkin tarih haziran ayından ağustos ayına ertelenmiştir.

5. Türkiye Varlık Fonu Şirketlere Ortak Olabilecek

7244 sayılı Kanun’un 16. maddesi ile 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 8. maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki ek cümle getirilmiştir:

“Türkiye Varlık Fonunun, Şirketin, alt fonların ve Şirketin kurduğu şirketlerin, diğer şirketler üzerinde üçüncü kişilerle birlikte veya tek başlarına kontrolünü sağlayacak işlemlerinde, işlemlerin tarafları, onların doğrudan ve dolaylı ortakları, iştirakleri, bağlı ortaklıkları ile kontrol sağlanan şirketlere de bu işlemlerle sınırlı olmak üzere 6362 sayılı Kanunun 23 ilâ 27 inci maddeleri ile bu Kanun kapsamında yürürlüğe konan ilgili ikincil mevzuat uygulanmaz. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 202 nci maddesi; Türkiye Varlık Fonu, Şirket ile alt fonlar ve Şirketin kurduğu diğer şirketlere, tek başlarına veya üçüncü kişilerle birlikte doğrudan ya da dolaylı olarak bunlar lehine üzerinde hâkimiyet tesis edilen şirketlere ve bu hâkimiyetin tesisine ilişkin işlemlerle sınırlı olmak üzere bu işlemlerin taraflarına, onların doğrudan ya da dolaylı ortaklarına, iştiraklerine ve bağlı ortaklıklarına uygulanmaz.”

Bu ek düzenleme ile Türkiye Varlık Fonunun, Türkiye Varlık Fonu Yönetim A.Ş. ("Şirket") ve Şirketin diğer şirketler üzerindeki birtakım işlemlerinde, piyasa ekonomisinin gerektirdiği hız ve reaksiyon kabiliyetine sahip olunması amacıyla Sermaye Piyasası Kanunu ve 6102 sayılı Kanunda yer alan birtakım düzenlemelerden muaf kılınması ve söz konusu muafiyetin, Türkiye Varlık Fonu Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. ve işlem gerçekleştirdiği diğer şirketler nezdindeki faaliyetlerin icrasının daha hızlı ve aktif şekilde gerçekleşmesini sağlaması hedeflenmektedir.

Söz konusu madde 7244 sayılı Kanun’un yayım tarihi olan 16.04.2020’de yürürlüğe girmiştir.

6. Seyahat Acenteleri İşletme Belgeleri

7244 sayılı Kanun’un 3. maddesi ile 1618 sayılı Seyahat Acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanunu’nun (“**1618 sayılı Kanun**”) 4. maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilmiştir. Bu değişik düzenleme, seyahat acentelerinin maddenin yürürlüğe girmesinden önce devretmelerine müsaade edilmeyen işletme belgelerini, Kültür ve Turizm Bakanlığının iznine tabi olacak şekilde 3. kişi tüzel kişilere devretmeleri ve bu devrin koşullarına ilişkin hükümler içermektedir. Böylelikle, COVID-19 salgınından en yoğun biçimde etkilenecek işletmeler arasında yer alan ve aynı zamanda turizm sektörünün önemli unsurlarından biri olan seyahat acentelerinden içinde bulunulan dönemde faaliyetine devam etmesi ekonomik olarak mümkün olamayanların, işletme belgelerini farklı bir tüzel kişiliğe devredilebilmesine imkân tanınmaktadır. Düzenlemeyle mevcut işletmenin ekonomik bütünlüğünü koruyarak yeni bir yatırımcı ile faaliyetine devam etmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan bu düzenlemenin turizm sektöründeki hizmet kalitesini olumsuz etkilememesi ve olası suiistimallerin önüne geçilebilmesi amacıyla, belge devri Kültür ve Turizm Bakanlığının iznine tabi kılınmış, ayrıca devredilen işletmenin faaliyetlerini sürdürürken farklı bir unvan kullanması, eski unvanın ise hiçbir acente tarafından **10 yıl boyunca kullanılmaması** da zorunlu kılınmış ve düzenlemeden istifade ederek devir yapan tüzel kişiliğin üç yıl boyunca yeniden seyahat acentesi işletme belgesi alamayacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu madde 7244 sayılı Kanun'un yayım tarihi olan 16.04.2020'de yürürlüğe girmiştir.

7. Elektrik Piyasası Kapsamında Ön lisans ve Lisans Yükümlülükleri ile Lisanssız Bağlantı Anlaşması Süreleri

EPDK tarafından 03.04.2020 tarihinde yapılan duyuruda elektrik piyasasında faaliyette bulunan ön lisans veya üretim lisansı sahibi tüzel kişiler ile lisanssız üretim faaliyeti kapsamında bağlantı anlaşması imzalamış olan gerçek ve tüzel kişilerin mağdur olmamaları açısından, **02.04.2020 tarihli ve 9276 sayılı Kurul Kararı** ile söz konusu kişilerin süreli yükümlülüklerinin 3 ay süreyle ertelenmesine karar verilmiştir.

Buna göre, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği kapsamında ön lisans veya üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin süreli yükümlülükleri açısından **10.03.2020 tarihinde veya sonrasında** anılan Yönetmelikte yer alan;

- ✓ Ön lisans veya üretim lisansı tadil işleri kapsamında belirlenen yükümlülüklerle ilişkin süreler,
- ✓ Birleşme veya bölünme işlemleri kapsamında belirlenen yükümlülüklerle ilişkin süreler,
- ✓ Eskisinin devamı mahiyetinde üretim lisansı verilmesi kapsamında belirlenen yükümlülüklerle ilişkin süreler

gibi **sürüleri sona eren veya sona erecek** tüzel kişilere, sona erme tarihinden itibaren geçerli olmak ve **bir defaya mahsus olmak üzere**, söz konusu sürelerinin, herhangi bir işleme gerek kalmaksızın, **3 ay süreyle uzatılmasına** karar verilmiştir.

Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamında kurulması öngörülen üretim tesislerinden bağlantı anlaşması süresi ise **10.03.2020 tarihinde veya sonrasında sona eren veya sona erecek** gerçek veya tüzel kişilere, sona erme tarihinden itibaren geçerli olmak ve bir defaya mahsus olmak üzere, herhangi bir işleme gerek kalmaksızın, 3 (üç) ay süreyle uzatılmıştır.

8. Elektronik Haberleşme ve Posta Hizmetlerinde Yeni Tedbirler

COVID-19 sürecinde alınan tedbirler ve sosyal yaşantıda görülen değişimler nedeni ile elektronik haberleşme ve posta hizmetlerinin sürekliliği daha da önem kazanmıştır ve BTK bu sektörde faaliyet gösteren işletmeciler, posta hizmet sağlayıcıları ve ilgili tüm paydaşlarla birlikte hizmetlerin kesintisiz sunulması için bazı yeni tedbirler almıştır. Bu kapsamda elektronik haberleşme hizmetlerinin etkin bir şekilde sunumuna devam edilmesine yönelik olarak tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerden bazıları:

- ✓ İşletmecilerin iş sürekliliği, personel yedeği, güvenli uzaktan çalışma, sosyal yaşamdaki değişime bağlı trafik artışları, müşteri hizmetleri ve bayileri ile ilgili olarak almaları gereken tedbirler belirlenmiştir.
- ✓ İşletmeciler hizmetin devamlılığı açısından göreve çıkmadan önce alması gereken tedbirler hususunda bilgilendirilmiştir.

Ayrıca Kurum tarafından işletmecilerin de talepleri dikkate alınarak bazı konuları karara bağlamıştır. Bu konulardan bazıları;

- ✓ COVID-19 salgını sürecinde işletmecilerin yetkilendirme mevzuatı uyarınca göndermesi gereken bazı fiziki raporların, bu süreçte elektronik ortamda gönderilebileceği hususunda karar alınmıştır.
- ✓ Salgın sürecinde fiziksel temasın azaltılmasını teminen işletmecilere kendi internet sayfaları üzerinden abonelik başvurusunun alınabilmesi, ilgili sözleşmenin tüketici tarafından imzalanması sonrasında işletmeci tarafından posta yoluyla evden alınması ve işletmeciye ulaştırılması yöntemiyle de abonelik yapılabilmesine imkân sağlanmıştır.
- ✓ Çağrı merkezi hizmetlerinin bu süreçten olumsuz etkilenmemesi için evden çalışma da dâhil alınması gereken tedbirler hususunda işletmecilere talimat verilmiştir.
- ✓ Mobil haberleşme hizmetlerinin kesintisiz olarak sürdürülmesi için baz istasyonu ruhsatı ve tesisine yönelik kolaylık sağlanması için ilgili kurumlarla gerekli koordinasyon sağlanmıştır.
- ✓ Kâğıt ortamında basılı fatura gönderiminin salgına olacak etkileri dikkate alınarak bu süreçte faturaların e-posta ve SMS ile gönderilmesine imkân sağlayacak şekilde karar alınmıştır.

9. Tüketici Haklarına Yönelik BTK Tarafından Alınan Tedbirler

31.03.2020 tarihli BTK kararı uyarınca, Tüketici haklarına yönelik tedbirler alınmıştır. Bunlardan bazıları şu şekildedir;

- ✓ İşletmeciler tarafından çağrı merkezi hizmetlerinin aksatılmadan yürütülebilmesini teminen imkânlar dâhilinde uzaktan veya evden erişim ile esnek çalışma olanaklarının geliştirilmesi dâhil gerekli tüm tedbirlerin alınması,
- ✓ Salgın döneminde, ulusal ve uluslararası örneklerde görülen uygulamalar ile benzer şekilde ülkemizde de abone lehine uygulamaların (abonelere indirimli/ücretsiz hizmetlerin/ses, mesaj ve veri faydalarının sağlanması, son ödeme tarihinin geçmesi, geç ödeme, muaccel borç nedenleri ile hat kısıtlama/kapatma/icra takibi tedbirlerinde, fatura ödeme koşulları ve tarihlerinde abonelere esneklik ve kolaylık sağlanması vb.) hayata geçirilebileceği ve bu yönde işletmecilerce gerekli çalışmaların yapılması,
- ✓ Salgın döneminde; abonelere basılı fatura gönderiminin mümkün olamaması ihtimaline binaen faturaların abonelerden ilave onay alınmasına gerek kalmaksızın, işletmeciler tarafından elektronik ortamda (SMS, IVR ve E-Posta kullanılarak) iletilmesi,

- ✓ e-Devlet Kapısı üzerinden güvenli elektronik imza ile mobil elektronik haberleşme sözleşmeleri yapılmasına devam edilmesinin yanında, İşletmecilerin mevzuatta yer alan sorgulama/doğrulama yükümlülükleri saklı kalmak kaydı ile abonelik sözleşmelerinin tesisinde Salgın etkilerinin yayılmamasını teminen tüketici ile fiziki temasın asgari seviyede tutulabilmesi amacı ile gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması,
- ✓ Salgın sürecinde; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 21.12.2016 tarih ve 2016/DK-THD/496 sayılı Kararı, Tüketici Hakları Dairesi Başkanlığı'nın 04.01.2017 tarih ve E.167 sayılı yazısı, Sosyal Açından Desteklenmesi Gereken Kesimlere Yönelik Tedbirlere İlişkin Usul ve Esaslar'ın 13'üncü maddesi gereğince yükümlü İşletmecilerin, konuya ilişkin yükümlülükleri saklı kalmak kaydı ile BTK'ya göndermekle yükümlü oldukları ilgili raporlara ait gönderimlerinin **3 (üç) ay süre ile ertelenmesi.**

10.Olağan Genel Kurullarınızı İptal Etme ya da E-Ortamda Yapma İmkânı

Şirketiniz faaliyet dönemi olarak takvim yılını tercih ettiyse 2020 yılının Mart ayı sonuna kadar olağan genel kurul toplantılarınızı tamamlamanız gerekmektedir. Ticaret Bakanlığı resmi internet sitesinde yayımlanmış olduğu 20.03.2020 tarihli **duyuru** ile COVID-19 salgınının yayılmasının engellenmesi amacıyla genel kurul toplantıları bakımından alınabilecek tedbirleri açıklamıştır.

Bu kapsamda Bakanlık duyurusunda, 6102 sayılı Kanun'da ve şirket sözleşmesine uygun olarak yönetim organları tarafından daha önce toplantıya çağrılan anonim ve limited şirketlerin olağan genel kurullarının, erteleme kararı alınması amacıyla genel kurulun toplanması beklenmeksizin, yönetim organları tarafından alınacak bir kararla iptal edilmesi imkânı tanındığı ve buna ilişkin ilan talepleri Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Müdürlüğüne karşılandığını belirtmiştir.

F. UYUŞMAZLIK SÜREÇLERİNİZ

1. Adliyelerde Normalleşme Dönemi Başladı

01.06.2020 tarihinde Adalet Bakanlığı tarafından adliyelerde normalleşme sürecinin başladığı [duyuruldu](#). Bu süreç beraberinde;

- ✓ Maskesi olmayanlar veya herhangi bir iş ve işlemi olduğunu ispat edemeyenlerin adliyeye girememesi;
- ✓ Adliyelere girecek kişi ve duruşma salonuna alınacak izleyici sayılarının sosyal mesafe kurallarına dikkate alınarak belirlenmesi;
- ✓ Duruşmaların farklı günlere veya gün içinde farklı saatlere yayılarak yığılmaların önlenmesi;
- ✓ Adliye ve duruşma salonlarının steril hale getirilmesi;
- ✓ Duruşma öncesi ve sonrasında salonların havalandırılması;
- ✓ Güvenlik ve ön büro çalışanlarının tıbbi maske ve koruyucu gözlük kullanması;

gibi birçok uygulama getiriyor.

2. Dokuz Sözlü Savunma Toplantısı Ertelendi

23.06.2020 tarihinde Rekabet Kurumunun internet sayfasında yaptığı [duyuru](#) ile

- ✓ Perakende gıda ticareti alanında faaliyet gösteren 23 zincir market hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 24 Haziran 2020 tarihinde,
- ✓ Google hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 1 Temmuz 2020 tarihinde,
- ✓ MDF ve Yonga Levha Sanayicileri Derneği ile yonga levha ve MDF pazarında faaliyet gösteren 12 teşebbüs hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 7 Temmuz 2020 tarihinde,
- ✓ DYO Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş. hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 14 Temmuz 2020 tarihinde,
- ✓ Van Doğalgaz ve Mekanik Tesisat Firmaları Mesleki Dayanışma Derneği hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 21 Temmuz 2020 tarihinde,
- ✓ Ege Konteyner Nakliyecileri Derneği ve 73 teşebbüs hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 28 Temmuz 2020 tarihinde,
- ✓ Sıcak hava balonu işletmeciliği ve turizm acenteliği pazarında faaliyet gösteren 30 teşebbüs hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 11 Ağustos 2020 tarihinde,
- ✓ Gübre sektöründe faaliyet gösteren altı teşebbüs hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 18 Ağustos 2020 tarihinde,
- ✓ Su arıtma tesislerinde kimyasal arıtım ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren yedi teşebbüs hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 18 Ağustos 2020 tarihinde

yapılmasına karar verilen sözlü savunma toplantıları, Covid-19 ve teşebbüslerden gelen talepler gözetilerek, tarihleri daha sonra belirlenmek üzere ertelenmiştir

3. Adalet Bakanlığı Tarafından Çalışma Esasları Kılavuzu Hazırlandı

31.05.2020 tarihinde Adalet Bakanlığı, Adalet Hizmetlerinde Yeni Çalışma Esasları Kılavuzu hazırlandığı ve tüm mahkemelere, başsavcılıklara ve icra müdürlüklerine gönderildiğini [duyurdu](#).

Kılavuzda esas olarak aşağıdaki tedbirlere yer verildiği belirtilmiştir:

- ✓ Adliyelere maskesi olmayan hiç kimse alınmayacak.
- ✓ Herhangi bir iş ve işlemi olduğunu ispat edemeyenlerin adliyeye girişine izin verilmeyecek.
- ✓ Giriş kapılarında ateş ölçümü yapılarak, ateşi 38 dereceyi geçenler içeri alınmayıp sağlık kurumuna yönlendirilecek.
- ✓ Adliyedeki insan sirkülasyonunu kontrol altında tutmak için aynı anda 10 metrekareye bir kişi bulunacak şekilde giriş izni verilecek.
- ✓ Güvenlik personeli ve ön büro çalışanları, tıbbi maske ve koruyucu gözlük kullanacak.
- ✓ Ön bürolar mümkün olduğu ölçüde dış mekânlarda konumlandırılacak.
- ✓ Mahkeme ve Cumhuriyet savcılığı kalemleri, ön bürolar ve icra daireleri cam veya şeffaf bölmelerle kapatılacak, temizlikleri her gün yapılacak ve yeterli sayıda antiseptik bulundurulacak.
- ✓ Duruşma salonları, kalem odaları ile icra dairelerinde çalışma düzeni 4 metrekareye bir personel düşecek şekilde planlanacak.
- ✓ Hakimler, savcılar, avukatlar ve tüm personel maske kullanacak.
- ✓ Duruşmaların haftanın her gününe ve gün içine yayılmasını sağlayacak düzenlemeler yapılacak.
- ✓ Cumhuriyet savcılıklarına müracaatta sanık, tanık, müşteki gibi kişilerin sıra beklememesi için aralarında yeterli zaman aralığı bulundurulması sağlanacak.
- ✓ Duruşma, Cumhuriyet savcılıklarına müracaat, icra takibi gibi işlerde sosyal mesafe kuralları uygulanacak, en az bir metre aralıklarla zemin işaretlemesi yapılacak.
- ✓ Ortak alanlarda bulunan koltuklar seyreltilecek.
- ✓ Adliye içinde ve otopsi, olay yeri inceleme, keşif ve icra gibi dışarıdaki iş ve işlemlerde hâkim, Cumhuriyet savcıları ve tüm personel için önlük, maske, koruyucu gözlük ve eldiven gibi malzemeler hazır bulundurulacak.
- ✓ Adliyelerde merkezi havalandırma sistemleri kullanılmayacak, duruşma salonlarında dış ortam havalandırması yapılacak.
- ✓ Mahkeme ve icra işlemlerinde harç masrafı ve diğer ödemeler mümkün olduğunca EFT, havale gibi yöntemler ile yaptırılacak.

- ✓ UYAP ve SEGBİS kullanımı yaygınlaştırılacak.
- ✓ Yemekhaneler 1 Eylül 2020’de açılacağı için bu tarihe kadar personelin yemekleri kumanya şeklinde dağıtılacak. Çay bardağı, kaşık, çatal, tabak gibi malzemeler tek kullanımlık olacak.
- ✓ Her Başsavcılık, KOVİD-19 tedbirlerinin sevk ve idaresi için sorumlular belirleyecek.
- ✓ Kılavuzda yer alan tedbirlerin esnetilmesi ya da yeni tedbirlerin eklenmesi Sağlık Bakanlığı ve Bilimsel Danışma Kurulu’nun görüş ve tavsiyeleri doğrultusunda mümkün olacak.

4. Arabuluculuk Online Yapılabilecek!

Arabuluculuk Daire Başkanlığı’nın 16.03.2020 tarihinde internet sitesinde yaptığı [duyuru](#) ile

- ✓ Daha önceden başlanmış olup da devam eden arabuluculuk sürecine ilişkin uyuşmazlıklarda tarafların şehir içi ya da şehir dışından olup olmadığına bakılmaksızın telekonferans yönteminin kullanılmasına ağırlık verilmesi,
- ✓ Yeni başlayan arabuluculuk sürecinde ise yasada belirtilen sürelerin sonuna doğru toplantı günü verilerek durumun takip edilmesi ile riskli ve acil durumların devam etmesi halinde tarafların şehir içi ya da şehir dışından olup olmadığına bakılmaksızın telekonferans yönteminin kullanılması,

hususlarına dikkat edilmesi gerektiğini belirtti.

5. Rekabet Kurumu’na Tebligatlar Elektronik Ortamdan Yapılacak

Rekabet Kurumu internet sitesinde 06.04.2020 tarihinde yayımladığı duyuru ile Kurum’a yapılacak tüm başvuru, dilekçe ve bilgi-belge sunumu işlemlerinin <https://www.turkiye.gov.tr/rekabet-kurumu> adresinde yer alan e-Devlet kapısı üzerinden ulaşılan “Rekabet Kurumu Başvuru Portalı” bağlantısı kullanılarak yapılabileceğini belirtmiştir.

6. İcra Kesintileri

İcra İşleri Dairesi Başkanlığının 02.04.2020 tarihli yazısı uyarınca nafaka alacaklarına ilişkin takiplerin ve dolayısıyla maaş hacizlerinin devam edeceği başka sebebe dayanan diğer maaş hacizlerinin devam etmesinin ve maaş kesintilerinin yapılmasının İcra ve İflas Takiplerinin Durdurulmasına Dair 2279 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararına ve ilgili diğer yasal düzenlemelere aykırılık oluşturmayacağı, zira icra takiplerinin durdurulduğu tarih aralığında icra daireleri tarafından yeni haciz kararları alınamayacağından maaş haczi ve kesintileri için ilgili kurum ve kişilere yazılan müzekkerelerin postada gecikmiş olması ve takibin dayanağının nafaka borcuna ilişkin olup olmadığının veya diğer taraf lehine talep edilen bir işlem kapsamında bulunup bulunmadığının kesinti yapacak kurum ya da kişi tarafından bilinemeyecek olması gibi hususlar dikkate alındığında haciz müzekkerelerinin gereği yerine getirilerek maaş kesintilerinin ilgili icra dairesi hesabına gönderilmesinin uygun olacağı belirtilmiş; maaş kesintilerinden icra dosyasına gelen ödemelerle ilgili ihtilaf bulunup bulunmadığının, alacaklısına ödenip ödenmeyeceğinin icra müdürlüğünce takdir edileceği, yapılacak işlemin hukuka aykırı veya hadiseye uygun bulunmadığının düşünülmesi halinde ancak borçlu tarafından İcra ve İflas Kanunun 16. maddesi kapsamında şikâyet yoluyla icra mahkemesine taşınabileceği, bu durumda mahkemelerde

verilecek karar gereğince icra müdürlüklerince işlem tesis edilmesi gerektiğinin, değerlendirilmekte olup uygulanan maaş haczi kesintilerine devam edileceği bildirilmiştir.

7. Ceza Soruşturması Dosyalarına Artık UYAP'tan Ulaşılabilecek

Adalet Bakanlığı, avukatların soruşturma dosyalarındaki belgelere UYAP üzerinde görüntüleyebildikleri bilgi ve belgelerin kapsamının genişletilmesine yönelik çalışma yaptı. Çalışmanın tamamlanmasıyla birlikte, avukatların fiziki olarak ulaşabildikleri soruşturma dosyalarındaki belgelere UYAP'tan erişmelerine imkân sağlandı. Uygulama 5 Nisan Avukatlar Günü dolayısıyla 05.04.2020 tarihinde başlatıldı.

Yeni uygulamaya göre, avukatlar, vekili veya müdafisi oldukları soruşturma dosyalarıyla ilgili "UYAP Avukat Portal"dan "soruşturma dosyasını inceleme" talebi gönderecek. Bu talebin Cumhuriyet savcısı tarafından onaylanması üzerine izin verilen evraklar avukatların UYAP sayfalarından görülebilecek.

Talebin reddedilmesi halinde ise savcının gerekçesine aynı şekilde UYAP'tan ulaşılabilir.

G. SATIŞ VE PAZARLAMA SÜREÇLERİNİZ

1. Koronavirüs Salgını Konulu Ek Genelge

İçişleri Bakanlığı tarafından 18.10.2020 tarihinde 81 İl Valiliğine Koronavirüs salgını konulu ek genelge gönderilmiştir. Genelgede koronavirüs salgınının etkilerinin ve vaka artışlarının tüm dünyada halen devam etmekte olduğu, özellikle Avrupa kıtasında salgının seyrinde bir yükselme yaşandığı, birçok Avrupa ülkesinde kişilerin toplu olarak bir araya gelmemelerine yönelik yeni tedbirlerin alındığına dikkat çekilmiştir.

19 Ekim Pazartesi gününden itibaren 7 gün boyunca 7 ayrı konuda tüm il ve ilçelerde genel denetimler yapılmasına karar verilmiştir;

7 gün boyunca yapılacak denetimler şu şekilde planlanmıştır:

- ✓ 19.10.2020 Pazartesi Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri başta olmak üzere kafe, restoran gibi yeme içme mekânları,
- ✓ 20.10.2020 Salı Şehir içi ve şehirler arası yolcu taşımacılığı yapılan her türlü toplu ulaşım araçları (okul servisleri dâhil) ile havalimanı/gar/otogar gibi yerler,
- ✓ 21.10.2020 Çarşamba Organize sanayi bölgeleri başta olmak üzere toplu işçi çalıştırılan fabrika, işletme vb. yerler ile personel servisleri,
- ✓ 22.10.2020 Perşembe Tanılı ya da temaslı olması nedeniyle izolasyona tabi tutulan kişiler,
- ✓ 23.10.2020 Cuma AVM'ler, Cami ve mescitler, halı sahalar/spor tesisleri,
- ✓ 24.10.2020 Cumartesi Vatandaşlarımızın kalabalıklar halinde bulunabildikleri kamuya açık alanlar (cadde, sokak, park ve bahçeler, piknik alanları, pazaryerleri, sahiller vb.),
- ✓ 25.10.2020 Pazar Berber/kuaför/güzellik merkezleri, internet kafe/salon ve elektronik oyun yerleri, düğün ve/veya nikâh salonları, lunapark/tematik parklar.

Denetimler, etkinliği ve görünürlüğü en üst seviyede olacak şekilde planlanacak ve uygulanacaktır. Denetim ekiplerinin her bir iş kolu ya da mekânın uzmanlık bilgisi göz önünde bulundurularak ilgili kamu kurum ve kuruluşları (kolluk, yerel yönetimler, il/ilçe müdürlükleri vb.), köy/mahalle muhtarları ile meslek odalarının temsilcilerinden oluşmasına karar verilmiştir.

2. 2020/6 Sıra Sayılı Konaklama Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci Genelgesi Değişikliği

08.10.2020 tarihli Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 2020/17 sayılı ve 2020/6 Sıra Sayılı Konaklama Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci Genelgesi Değişikliği Genelgesi ile Genelgenin 'GÜVENLİ TURİZM SERTİFİKASI' başlıklı bölümü aşağıdaki şekilde değişmiştir;

- ✓ Türkiye Turizm ve Tanıtım ve Geliştirme Ajansı koordinasyonunda ve www.tga.gov.tr web adresinde belirtilen, uluslararası sertifikasyon kuruluşları tarafından üst düzey sağlık ve hijyen koşullarının konaklama tesislerinde yerine getirildiğini belgeleyen ve aylık denetimlerle

devamlılığını sağlamayı hedefleyen “Güvenli Turizm Sertifikası”nın Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli olsun veya olmasın, 30 oda ve üzeri kapasitedeki tüm konaklama tesislerince alınması zorunlu kılınmıştır.

- ✓ 50 oda ve üzeri kapasitedeki konaklama tesislerinin “Güvenli Turizm Sertifikası” olmadan hiçbir şekilde faaliyetine izin verilmemektedir.
- ✓ Faaliyete yeni geçecek olan 50 oda ve üzeri kapasitedeki konaklama tesislerinin faaliyete geçmelerini takiben yedi gün içerisinde, 30-49 oda arasında kapasitesi bulunan ve faal olan konaklama tesislerinin 01.1.2021 tarihine kadar, bu tarihten sonra faaliyete yeni geçecek 30 oda ve üzerindeki konaklama tesislerinin ise faaliyete geçmelerini takiben yedi gün içerisinde “Güvenli Turizm Sertifikası”nı almaları gerekmektedir.

“Güvenli Turizm Sertifikası” alma zorunluluğu getirilen konaklama tesislerinin sertifikasız faaliyet gösterdiğinin veya ikametgâh adresi Türkiye sınırları dışında olan, COVID-19 teşhisi konulan ve Sağlık Kuruluşunca hastanede tedavisi gerekmediği belirlenen misafirlerin veya bu misafirle aynı aileden olan veya aynı odada birlikte konaklayan ancak hastalık teşhisi bulunmayan misafirlerin bu Genelgede belirtilen koşullarda konaklamalarının sağlanmadığının tespiti halinde, turizm belgesi iptali dâhil her türlü cezai işlemler saklı kalmak kaydıyla, işletme faaliyetlerine son verilecektir.

3. Türkiye Geneline Kapsamlı COVID-19 Denetimi

İçişleri Bakanlığı tarafından 30.09.2020’de 81 İl Valiliğine **COVID-19 Tedbirleri Denetimi** konulu genelge gönderildi. Genelgede çerçevesinde;

- ✓ 01.10.2020 Perşembe günü tüm il ve ilçelerde, bizzat valiler, kaymakamlar, belediye başkanları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileri ve personeli, köy/mahalle muhtarları, meslek odaları, genel kolluk birimleri (polis, jandarma, sahil güvenlik) ve özel kolluk görevlilerinin (zabıta, özel güvenlik vb.) katılımıyla oluşturulan ekipler tarafından Sağlık İçin Hepimiz İçin mottosu ile yaşamın tüm alanlarını kapsayacak şekilde genel denetimleri gerçekleştirilecektir.
- ✓ Bu denetimlerin; vatandaşların yoğun olarak bulunduğu başta şehir içi ve şehirlerarası toplu ulaşım araçları ile lokanta, kafe, restoranlar olmak üzere, konaklama tesisleri, alışveriş merkezleri, pazar yerleri, sosyete pazarları, kahvehane, kıraathane, çay bahçesi, nikâh merasimi şeklinde yapılan düğün törenleri, berber/kuaför/güzellik merkezleri, internet kafe/salon ve elektronik oyun yerleri, otogarlar, ticari taksiler, taksi durakları, park/piknik alanları, lunapark/tematik parklar ve bilumum yaşam alanlarını (plajlar, cadde ve sokaklar vb.) kapsayacak şekilde planlanacaktır.
- ✓ Denetimlerin vatandaşların gün içerisinde toplu olarak bulundukları ana caddeler, alışveriş yerleri, park ve bahçeler, otogarlar vb. kalabalık yerlerde yoğunlaştırılması, gece kulübü, pavyon, bar, birahane gibi daha önceki genelgeler çerçevesinde faaliyetlerine izin verilmeyen işyerlerinin fiilen açık tutulup tutulmadıkları, 24.00’ten sonra müzik yayını yapıp yapılmadığı ve şehirlerarası toplu ulaşım HES Kodu zorunluluğuna uyulup uyulmadığı hususlarına ağırlık verilecektir.

- ✓ Hemen giderilebilir nitelikte anlık uygulamalardan kaynaklı süreklilik taşımayan aykırılıklar için birinci ihlalde uyarı, ikinci ihlalde idari para cezası, iş yeri, ticari taksi ve toplu ulaşım araçları için üçüncü ihlalde 1 gün, dördüncü ihlalde 3 gün şeklinde faaliyet durdurma cezası teklifleri mülki idare amirine iletilecektir.
- ✓ Halk sağlığı açısından ciddi anlamda risk oluşturan ve süreklilik oluşturan ya da kurallara/önlemlere aykırı davranışlarda ısrar edilen aykırılıklar için ise İl/İlçe Umumi Hıfzısıhha Kurullarınca belirlenecek cezalar mülki idare amirlerince uygulanacaktır.

4. HES Kodu Zorunluluğu Genelgesi

İçişleri Bakanlığı tarafından 30.09.2020 tarihinde 81 İl Valiliğine Şehir içi toplu ulaşım HES kodu sorgulama ve Konaklama tesislerinde HES kodu zorunluluğu konulu iki ayrı genelge gönderilmiştir.

Bu doğrultuda bulaşma riskinin azaltılması ve hastalık tanısı konulan kişiler ile temaslı durumundaki kişilerin tespit edilerek izolasyona tabi tutulmalarını temin edilmesi amacıyla Sağlık Bakanlığınca Hayat Eve Sığar (HES) uygulaması geliştirildiği anımsatılmıştır. Şehirlerarası yolcu taşımacılığı amaçlı her türlü toplu ulaşım aracıyla (uçak, tren, otobüs vb.) yapılacak seyahatlerde gerek biletleme gerekse araca alınma sırasında HES kodu sorgulaması yapıldığı, herhangi bir riski bulunmayanların (tanılı veya temaslı durumda olmayan) seyahat edebilmelerinin mümkün olduğu belirtilmiştir.

Konaklama Tesislerine Kabullerde HES Zorunlu konulu genelgede HES kodu kontrolü uygulaması bakımından bugünden itibaren konaklama tesisleri için de alınan tedbirler sıralanmıştır: Buna göre;

- ✓ Herhangi bir ayırım olmaksızın (özel-kamu, turizm işletme belgeli/belgesiz, ruhsat veren idare gibi) tüm konaklama tesislerinde (otel, motel, pansiyon, misafirhane, kamp vb.) müşterilerden Hayat Eve Sığar (HES) uygulaması kodu istenecek ve gerekli sorgulama yapıldıktan sonra konaklama tesisine müşteri kabul edilecek.
- ✓ HES kodu sorgulaması müşterilerin konaklama tesisine kabulü sırasında yapılacak, yapılan sorgulama sonucunda herhangi bir risk bulunmayan (tanılı ya da temaslı olmayan) kişilerin tesise kabul işlemleri gerçekleştirilecek.
- ✓ 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 2. ve ek 1. maddesi hükümlerine göre konaklama tesislerince genel kolluk kuvvetlerine bildirilen müşteri bilgilerinin, ilgili genel kolluk kuvveti birimince Sağlık Bakanlığı ile sağlanan veri entegrasyonu çerçevesinde Covid-19 tanısı konulma ya da temaslı olma durumuna göre de sorgulanacak.
- ✓ Gerek konaklama tesisine kabul gerek genel kolluk kuvvetlerince yapılan sorgulama gerekse konaklama süresi esnasında COVID-19 tanısı konulduğu ya da temaslı olduğu tespit edilen kişilerle ilgili olarak daha önce Bakanlığımızca gönderilen genelgeler ile Sağlık Bakanlığı Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberinin Konaklama Tesislerinde Alınması Gereken Önlemler başlıklı maddesinin ilgili hükümlerine göre gerekli iş ve işlemler yerine getirilecek.

Bu çerçevede COVID-19 tanısı konulduğu ya da temaslı olduğu tespit edilen kişilerle ilgili olarak;

- ✓ COVID-19 tanısı konulan ya da temaslı olduğu anlaşılan müşteriler, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bakanlığımız genelgeleri kapsamında Güvenli Turizm Sertifikası uygulaması gereği oluşturulan misafir izolasyon odalarına yerleştirilecek ve
- ✓ Misafir izolasyon odalarının sayıca yetersiz kaldığı durumlarda ise Vali/Kaymakamlar tarafından ilgili Bakanlık Genelgeleri ile Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberinin hükümleri göz önünde bulundurularak gerekli tedbirler alınacaktır.

Bu Genelge hükümlerine yönelik gerçekleştirilen denetimler sonucunda HES kodu sorgulaması yapılmaksızın veya sorgulama sonucuna göre kabul edilmemesi gereken müşterilerinin konaklamasına izin veren konaklama tesisleri İl/İlçe Umumi Hıfzıssıhha Kurulu kararı doğrultusunda ilgili Valilik/Kaymakamlıkça 10 gün süre ile faaliyetten men edilecektir.

5. Fuarlar Açılıyor!

İstanbul Ticaret Odası 19.08.2020 tarihinde internet sitesindeki [duyuruda](#) Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın fuarların açılmasına ilişkin açıklamasına yer verdi. Bakan Pekcan'ın açıklamasına göre kapalı alanlarda gerçekleştirilen fiziki fuarların 1 Eylül tarihinden itibaren yeni önlemlerle düzenlenmeye başlayacağını belirtti.

6. Artık Gümrükte Beklemek Yok!

Ticaret Bakanlığının internet sitesinde 28.07.2020 tarihinde yapılan [açıklama](#) ile sergilerde, fuarlarda ve numune olarak üretim modellemesinde kullanılacak eşyaların uluslararası hareketini kolaylaştırmak adına elektronik ortamda düzenlenen beyan formu ile bu eşyaların işlemlerinin hızlı bir şekilde tamamlanabileceği belirtildi. Bu fuarlara katılımcı, ziyaretçi ve görevlilerin girişleri HES kodu sorgulaması yapılarak gerçekleştirilecektir.

7. Lokanta, Restoran, Kafe vb. İş Yerlerinin Çalışma Saatleri Kısıtlaması Kaldırıldı

İstanbul Ticaret Odası'nın internet sitesinde 22.07.2020 tarihinde yapılan [açıklamada](#) T.C. İçişleri Bakanlığı tarafından 21.07.2020 tarihinde gönderilen [genelge](#) ile 21.07.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere lokanta, restoran, kafe, kafeterya, çorbacı, kokoreççi, çiğ köfteci, kıraathane, kahvehane, çay bahçesi, dernek lokali vb. işletmelerin çalışma saatlerine yönelik kısıtlamaların kaldırıldığı belirtildi.

Hatırlanacağı üzere bu işletmelerin hizmet saatleri 24:00'da sonra erecek şekilde kısıtlanmıştı.

8. Karayolları Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, karayolu taşıma yönetmeliğine yönelik bir dizi yeni kararlar yayımladı. Yayımlanan yeni yönetmelikle geçerli olan yetki belgelerinin ilk yenilenme sürecinde taşımacılara ücretsiz 6 aylık ek süre verildi.

23.06.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik değişikliği ile ayrıca, COVID- 19 ile mücadeledeki normalleşme sürecinde, yolculara sıcak ikram yapılmaması, ikram edilen yiyecek ve içeceklerin 'ambalajlı' olması şartı getirildi.

Ayrıntılara [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

9. Econsumer.gov

Ticaret Bakanlığı tarafından tüketicilerin uluslararası dolandırıcılık bildiriminde bulunabileceği ve hilekarlıkla mücadele etmek için atabilecek diğer adımlar hakkında bilgi edinme platformu olan econsumer.gov tanıtılmıştır.

10. Türk Ürünleri “Sanal Ticaret Heyetleriyle” Tanıtılıyor

21.06.2020 Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan [duyuru](#) uyarınca, Ticaret Bakanlığınca, COVID-19 salgınıyla mücadele kapsamında alınan önlemler çerçevesinde hayata geçirilen sanal ticaret heyeti programlarıyla Türk ürünleri, Meksika, Kolombiya ve Şili ile Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Kuveyt, Bahreyn ve Umman'daki ithalatçılara tanıtılacak.

Meksika, Kolombiya ve Şili'ye yönelik üç faz olarak yapılması kararlaştırılan ve ilki 18-19 Haziran'da düzenlenen programın diğer fazları 24-26 Haziran ve 29 Haziran-3 Temmuz'da gerçekleştirilecek.

Bakanlığın koordinasyonu ve İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği'nin organizasyonunda yapılacak diğer sanal ticaret heyeti programı da Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Kuveyt, Bahreyn ve Umman'a yönelik demir ve demir dışı metaller üzerine 22-25 Haziran'da düzenlenecek. Heyette, Türkiye'den 24 ihracatçı ile 11 yabancı ithalatçı firma yer alacak.

11. COVID-19 Pandemi Kapsamında Hijyen ve Temizlik Malzemeleri Alımı

Sağlık Bakanlığı 19.06.2020 tarihinde AB Projesi kapsamında “COVID-19 Pandemi Kapsamında Hijyen ve Temizlik Malzemeleri Alımı” ihalesine ilişkin usul ve esasları internet sitesi üzerinden yayımlamıştır. Detaylara [buradan](#) erişebilirsiniz.

12. Hindistan, Türk Tarım ve Gıda Ürünlerini Sanal Ortamda Tanıyacak

13.06.2020 Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan duyuru uyarınca Sanal Genel Ticaret Heyeti programlarının üçüncüsü, dünyanın ve Güney Asya'nın en büyük ekonomilerinden Hindistan'a yönelik gerçekleştirilecek, Türkiye'nin tarım ve gıda ürünleri Hindistanlı ithalatçı firmalara tanıtılacak.

Hindistan ticaret heyetinin ardından Bakanlık tarafından belirlenen hedef ülkeler arasında yer alan Güney Kore'ye yönelik olarak 22-23 Haziran'da plastik ve metal mutfak, cam ve seramik ev eşyaları, ev/banyo ürünleri ile ev tekstili başta olmak üzere çeşitli sektörleri kapsayan bir program gerçekleştirilecek.

Programlara 13-17 Temmuz'da çimento, demir-çelik, cam, seramik, toprak ürünleri ve enerji başta olmak üzere geniş bir alanda Nijerya ile devam edilecek. Pakistan Sanal Genel Ticaret Heyeti programı da 20-24 Temmuz'da makine ve aksamaları, çelik, iklimlendirme, otomotiv ve yedek parça, çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri, demir ve demir dışı ürünler, elektrik, elektronik ve medikal başta olmak üzere geniş bir ürün yelpazesıyla yapılacak.

13. Turizmde Yeni Düzenlemeler

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 09.06.2020 tarihinde Turist Rehberliği Hizmetinde COVID-19 Pandemi Sürecinde Uyulması Gereken Kurallara İlişkin Genelge ve 05.06.2020 tarihinde ise Deniz Turizmi Tesis ve Araçları ile Turizm Amaçlı Sportif Faaliyetlerde Kontrollü Normalleşme Sürecine İlişkin Genelge (2020/10) yayımlanmıştır.

14. 2020 Fuarları Ertelendi

2020 yılı fuar takviminde yer alan fuarlardan **16 Mart-30 Nisan döneminde** Türkiye’de düzenlenmesi planlanan tüm ulusal ve uluslararası fuarlar **01.05.2020 tarihi sonrasına** ertelenmişti.

Bununla birlikte, [Ticaret Bakanlığı’ndan yapılan yeni bir duyuru ile](#) 2020 Mayıs ve Haziran ayında gerçekleştirilmesi planlanan tüm fuarların **1 Temmuz 2020 sonrası döneme ertelendiği** açıklandı.

Bununla birlikte, pandemi nedeniyle dijital ortamda yapılan toplantı, görüşme ve fuarların sayısı oldukça arttı ve Ticaret Bakanlığı da şirketleri bu alanlara teşvik etmek amacı ile şirketlerin;

- ✓ Sanal fuar organizasyonları,
- ✓ Uluslararası niteliği haiz dijital ortamda gerçekleştirilen, internet ağı üzerinden katılım sağlanabilen ve ziyaret edilebilen fuarlara (“sanal fuar”) katılımları,
- ✓ İşbirliği kuruluşlarınca düzenlenen sanal ticaret heyeti faaliyetleri,

gibi hususlarda 50.000-100.000 ABD Doları tutarında destek sağlayacağını bildiren **“Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörlerinin Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Karar”** ve **“Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Karar”** kararlarını Resmi Gazete’de yayımlayarak yürürlüğe koydu.

15. Çağrı Merkezi Süreçleri

Ödeme ve Elektronik Para Derneği (“**ÖDED**”) tarafından Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (“**TCMB**”) başvurulmuş ve COVID- 19 nedeniyle alınan tedbirler doğrultusunda çağrı merkezi firmalarından alınan dış hizmetlerin, ilgili firma çalışanları tarafından evden sunulmasına dair görüş talep edilmiştir. 27.03.2020 tarihinde TCBM tarafından yapılan geri dönüşte **“kesintisiz hizmet konusunda gereken tüm önlemlerin alınması kaydıyla olağan zamanlardaki uygulamaların dışında yöntemlerin kullanılmasının tabi”** olduğu belirtilmiştir. Buna ek olarak 20.05.2020 tarihli ve 31132 sayılı Resmi Gazete’de BDDK tarafından “Banka Çağrı Merkezlerinin Hizmet Seviyesinin ve Kalitesinin Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Yönetmelik ile ilgili detaylı bilgiye hazırlamış olduğumuz bilgilendirme [metninden](#) ulaşabilirsiniz.

16. Faaliyetlerine Ara Veren Konaklama Tesislerine İlişkin Genelge

19.05.2020 tarih ve 2020/7 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Genelgesi ile COVID-19’a karşı alınan önlemler kapsamında turizm sezonunu açmayan ya da faaliyetlerine ara veren konaklama tesislerinin, 16.04.2020 tarihinden önce teyit edilen ve girişi **31 Aralık 2020 tarihinden önce olan** rezervasyonların veya aynı tarihten önce gerçekleştirilecek konaklama içermeyen diğer etkinliklerin, *konaklama tesisinin faaliyetine ara vermesi veya sezon açılışını gerçekleştirmemesi* nedeniyle konaklama tesisi

tarafından iptal edilmesi durumunda, konaklama tesisleri hakkında 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun (" **2634 sayılı Kanun**") 33. maddesinin;

- ✓ müşteriye taahhüt edilen hizmetin verilmemesi veya eksik verilmesi halinde sekiz bin beş yüz Türk lirası idari para cezası uygulanmasına ilişkin (d) bendi ve
- ✓ konaklama tesislerinde, işletme tarafından taahhüt edilmesine rağmen müşterinin konaklatılmaması veya bu hizmetin yakın çevrede aynı konum, tür ve sınıfta bir işletmede verilmesinin sağlanmaması hallerinde hizmetin sağlanamadığı her bir oda için sekiz bin beş yüz Türk lirası idari para cezası uygulanmasına ilişkin (e) bendi

kapsamında işlem yapılmayacağı bildirilmiştir.

17. Yeme-İçme Tesislerinde Kontrollü Normalleşme Süreci

[20.05.2020 tarih ve 2020/8 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Genelgesi](#) ile yeme- içme tesislerinde uygulanması gereken usul ve esaslar düzenlenmiştir. Buna göre, söz konusu Genelge kapsamında ilgili tesislerde misafir kabulü, yemek salonu ve genel kullanım alanları, personel, genel temizlik ve bakım, mutfak ve servis alanları ile işletme araçlarına ilişkin tedbirlere yer verildiği görülmektedir.

18. Tıbbi Ürünlerdeki Sınırlamalar Kalktı

02.05.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ değişikliği ile Dezenfektan, Kolonya, Hidrojen Peroksit ve Etil Alkol ürünlerinin ihracatı için kayıt ve Ticaret Bakanlığı'ndan onay alınması uygulamasına son verilmiştir.

Buna ek olarak, yine aynı tarihli Gazetede yayımlanan karar ile Ventilator, Ecmo, Oksijen Konsantratörü, Ventilasyon Sarfları, Hasta devreleri (Anestezi/Ventilator devresi), IV Kanül, Entübasyon Tüpleri, Yoğun Bakım Monitörleri'nin ihracatı için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun ön iznine bağlanması düzenlemesine son verilmiştir

19. Ticaret Bakanlığından Yeni Destekler

Ticaret Bakanlığı 27.05.2020 tarihinde internet sitesinde yayımladığı [duyuru](#) ile ihracat firmalarının e-ticaret sitelerine üyeliklerini, sanal ticaret heyetleri ve sanal fuarlara katılımını, sanal fuar düzenlenmesini destek kapsamına alındığını belirtti. Bu çerçevede;

- ✓ E-ticaret sitelerine üyelik giderlerinin 2020 yılı için yüzde 80, takip eden yıllarda ise yüzde 60 oranında ve e-ticaret sitesi başına yıllık 8 bin liraya kadar destekleneceği,
- ✓ Şirketlerin bu destekten en fazla 3 e-ticaret sitesi için ve e-ticaret sitesi başına en fazla iki yıl yararlanabileceği,
- ✓ Sanal ticaret heyetleri ve sanal fuarlara katılım için iş dünyasını temsil eden çatı örgütlerin yapacakları masrafları ve sanal fuar organizasyonlarının giderlerinin de yüzde 50 oranında ve faaliyet başına 50 bin dolara kadar destekleneceği,
- ✓ İhracat Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülen uluslararası niteliği haiz sanal fuarlara katılımcıların iştirak etmelerini sağlamak üzere iş birliği kuruluşlarınca düzenlenen sanal

fuarlara katılım organizasyonlarına, [genelgede](#) belirtilen giderler yüzde 50 ve faaliyet başına 50 bin dolara kadar destekleneceği,

- ✓ İş birliği kuruluşlarınca düzenlenen sanal fuar organizasyonlarına dair genelgede belirtilen giderler için yüzde 50 oranında, faaliyet başına 100 bin dolara kadar destekleneceği

belirtildi.

20. Süreli Yayınlarla İlişkin Düzenleme

15.05.2020 tarihli ve 31128 sayılı Resmi Gazete’de [yayımlanan](#) Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü Kurulunun 13.05.2020 tarih ve 212 sayılı kararı ile resmi ilan ve reklam yayınıyla alakalı Basın İlan Kurumu ve Valiliklerin görev alanındaki süreli yayınların, COVID-19 salgınından asgari düzeyde etkilenmesi ve mevzuat gereği yükletilen vecibelerin yerine getirilememesi nedeniyle mağdur olmamaları için Resmi İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliği, Basın İlan Kurumu Yönetmeliği ve Basında Fikren veya Bedenen Çalışanlara Verilecek Borç Para ve Yapılacak Yardımlar Hakkında Genel Kurul Kararının uygulamasına ilişkin kararlardan bazıları şu şekildedir;

- ✓ Resmi ilan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliğinin teslim yükümlülüğüne dair 56. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca basılı nüshalarını en geç yayın gününü takip eden ikinci iş günü saat 16.00’ya kadar Basın İlan Kurumu Şube Müdürlüklerine ulaştırmak zorunda olan Basın ilan Kurumu görev alanındaki ilçe gazetelerine ait nüshalar ile bağlı Şube Müdürlüklerinin görev alanındaki gazetelere ait nüshaların, ilgili Basın İlan Kurumu Şube Müdürlüklerine haftalık periyotlarla gönderilmeleri yeterli kabul edilecektir.
- ✓ 25.08.1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun kısa çalışma ve kısa çalışma ödeneğine ilişkin ek 2. maddesi kapsamında yapılan uygulamalardan yararlanan gazetelerin kadrosunda görev yapan fikir işçileri, Türkiye İş Kurumunun izni ölçüsünde gazetelerin asgari kadrosunda tam ve eksiksiz olarak çalışmış kabul edilecektir.
- ✓ Basın ilan Kurumu ve Valilik görev alanındaki gazetelerin Resmi İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliğinin 46, 66, 72, 73, 79 ve 81 inci maddelerine göre aranan fiili satış adedine (baskı-bayi-abone vs.) ilişkin düşüşlerde salgın mücbir sebep olarak değerlendirilecek ve anılan maddelerdeki fiili satış adetleri şartları uygulanmayacaktır.

Kararların tamamına yayımlanan [karar metninden](#) ulaşabilirsiniz.

21. Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme Çağrısı (Sipariş Ar-Ge – 2020) Açıldı

TÜBİTAK, internet sitesinde 15.05.2020 tarihinde yaptığı [duyuru](#) ile TÜBİTAK ve Müşteri kuruluşlarının işbirliği ile KOBİ’lere Ar-Ge alanında destek sağlanacağı projesini kamuoyu ile paylaştı. Buna göre;

- ✓ Çağrıya bir **Müşteri Kuruluş** ve en az bir **Tedarikçi Kuruluş** ortak başvuru yapacaktır. Başvuru ve destek aşamalarında muhatap kuruluş Müşteri Kuruluş olacaktır.
- ✓ **Tedarikçi Kuruluş KOBİ** ölçeğinde olacaktır.

- ✓ Çağrıda konu ve sektör sınırlaması yoktur ve tüm sektörlerden ve tüm teknoloji alanlarından, ticarileşme potansiyeli yüksek olan Ar-Ge projeleri desteklenebilecektir.
- ✓ Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr/> internet adresinden çevrim içi (online) gönderilecektir.
- ✓ Ön Kayıt için son tarih 17.08.2020 saat 17:00 olup başvuruların alınması 15.06.2020 ve 31.08.2020 saat 17:00 tarihleri arasında olacaktır.
- ✓ Projelerin kabul edilen bütçelerinin toplamı en fazla 30.000.000 TL olacak ve proje bütçesi en fazla 2.500.000 TL olacaktır.
- ✓ Proje: **1. Ürün/süreç** geliştirme ve **2. Ticarileşme** olmak üzere iki aşamadan oluşacak ve ürün/süreç geliştirme aşaması en fazla 24 aydır. Ticarileşme süresi ise sabit 24 ay olacaktır.
- ✓ Müşteri Kuruluş dönemsel olarak gerçekleşen proje giderlerinin %40'ını Tedarikçi Kuruluş ödeyecek; TÜBİTAK giderleri değerlendirdikten sonra "kabul edilen harcama tutarının" %40'ını Tedarikçi Kuruluş hibe destek olarak verecektir.

22. Facebook ile İş Hayatına Bağlanın

Ticaret Bakanlığının internet sitesinde 28.04.2020 tarihinde yayımlanan [duyuru](#) ile Facebook'un Türkiye'deki ilk topluluk merkezi olan "Facebook İstasyon"un [internet sitesi](#) üzerinden erişilebileceği belirtilmektedir. Bu portalda COVID-19 pandemisi nedeniyle bir takım zorluklar yaşayan Türk firmalarına bu süreci daha kolay atlatabilmeleri ve bakanlık hizmetleri ile ilgili bilgi sahibi olabilmeleri için tavsiyeler, dijital eğitimler, programlar ve kaynaklar yer almaktadır.

23. Fahiş Fiyat Uygulamaları

7244 sayılı Kanun'un 13. maddesi ile 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un ("**6585 sayılı Kanun**") 18. maddesinin birinci fıkrasına (ı) bendi eklenmiş ve dördüncü fıkrası değiştirilmiştir. Bu madde ile 6585 sayılı Kanun'daki ceza hükümlerini genişleterek, mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapanlar ve piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunanlar hakkında idari para cezası verilmesine ilişkin değişiklikleri içeren yeni bir düzenleme getirmiştir. Bu düzenleme, 7244 sayılı Kanun'un yayım tarihi olan 16.04.2020'de yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu maddenin yürürlüğe girmesinden önce, COVID-19 kapsamında alınan tedbirler neticesinde kişilerin sağlık ve dezenfektan ürünleri başta olmak üzere evde kalmanın doğal sonucu olarak her türlü tüketim malzemesine yönelik taleplerinin bilindiği üzere kayda değer oranda artış göstermesi sebebiyle, satış fiyatlarında da talep ile paralel oranda yükselme gözlenmekteydi. Böylelikle, 26 Mart 2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı tarafından konuya ilişkin yapılan açıklamada ([ilgili haber linki](#)), söz konusu uygulamaların 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a ("**6502 sayılı Kanun**") aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle Mart ayı süresi içerisinde toplamda 10.090.060,- TL idari para cezası uygulandığı duyurulmuş ve söz konusu aykırılıkların devamı halinde para cezalarının 10 katına kadar arttırılmasına imkân bulunduğu altı çizilmişti.

Dahası Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığınca ("MASAK") 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 231/c maddesi uyarınca COVID-19 gerekçe gösterilerek bazı gıdalar, temel ihtiyaç maddeleri, hijyen ürünleri ve bazı tıbbi ekipmanlar ile ilgili olarak **haksız fiyat artışı ve stokçuluk yapmak** suretiyle haksız kazanç elde eden firmalar hakkında re'sen inceleme başlatıldığı açıklanmıştır.

24. Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Kurulacak

7244 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile 6585 sayılı Kanun'a getirilen bir düzenleme ile mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapılması, piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulmasını engellemek ve buna ilişkin **denetimleri yapmak amacıyla** İç Ticaret Genel Müdürü başkanlığında ve 13 üyeden oluşan **Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu** kurulması için hukuki alt yapı oluşturulmuştur.

25. Kartel Uygulamalarına Ağırlaştırılmış Ceza

Türk Rekabet Kurumu 23.03.2019 tarihinde resmi sitesinde yayımladığı duyuru ile COVID-19 salgınının yaşandığı günlerde fırsatçı yaklaşımlarla fahiş fiyat artışı uygulayan teşebbüsleri, tüketicinin refahını korumak ve etkin rekabet koşullarını sağlamak için, özellikle takip ettiğini görmekteyiz. Dahası bu yönde hareket eden teşebbüslere **en ağır idari para cezası uygulayacağını** açıkça belirtmiştir.

Dolayısıyla;

- ✓ Rekabet Kurumu şikâyet başvurularını kabul etmeye, re'sen piyasalardaki rekabeti ve teşebbüslerin davranışlarını incelemeye ve takip etmeye, soruşturma açmaya ve karar vermeye devam etmektedir.
- ✓ Ekonomik kriz kapsamında rakiplerin iş birliği, kaynakların kısıtlandığı ve arz güvenliğinin çok önemli olduğu bir salgında tüketicilerin faydasına yol açabilecekse de bu tür "kriz kartelleri" rekabet hukuku bakımından riskler yaratabilir.
- ✓ Hâkim durumda olan piyasa oyuncularının bu süreçte hâkim durumlarını kötüye kullanmalarına karşı daha ağır cezalar uygulanabilir.

Kısacası, Rekabet mevzuatı olduğu gibi uygulanmaya devam etmektedir. İçinde bulunduğumuz sürecin hassasiyeti sebebiyle teşebbüslerin ve özellikle tüm dünyada mercek altına alınan dijital piyasalarda faaliyet gösteren teşebbüslerin Rekabet Hukuku'na uygun davranmak için dikkatli hareket etmelerini tavsiye ederiz.

H. DIŞ TİCARET SÜREÇLERİNİZ

1. Yunanistan Sınır Geçişlerine Kısıtlama

18.08.2020 tarihinde İstanbul Ticaret Odası, internet sitesinde yayımlanan [açıklama](#) ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin 07.08.2020 tarihinden itibaren tüm kara sınır kapılarının 23.00-07.00 saatleri arasında yolcu ve geçişlere kapatıldığını ve TIR'ların sadece Kipi (Yunanistan) kapısından 07.00-23.00 saatleri arasında kabul edileceğini belirten yazısının taraflarına ulaştığını belirtti. Aynı zamanda 17.08.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Yunanistan'a kara sınırlarından girişlerde, 07.00-23.00 arasında;

- ✓ PCR metodu ile yapılan COVID-19 test sonucunun negatif olması,
- ✓ Yunanistan giriş anı itibarıyla en geç 72 saat önce testin yapılmış olması,
- ✓ Testin yolcunun geldiği veya geçtiği ülkelerin resmi ve devlet tarafından sertifikalandırılmış laboratuvarlarda yapılmış olmasının (Testin İngilizce dilinde olması, belge üzerinde kişi adı, soyadı ve pasaport veya kimlik numarasının yazılı olması gerekmektedir) gerekliliği

de belirtilmektedir.

2. İhracatçılar, Pakistan'a Sanal Genel Ticaret Heyetiyle Ulaşacak

18 Temmuz 2020 tarihinde Ticaret Bakanlığının yaptığı bir açıklama ile Covid-19 salgını tedbirleri kapsamında Ticaret Bakanlığı öncülüğünde başlatılan Sanal Genel Ticaret Heyeti programlarına Özbekistan, Kenya, Hindistan ve Nijerya'dan sonra 20-24 Temmuz'da Pakistan ile devam edileceği duyuruldu.

20-24 Temmuz'da açılışının Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan tarafından yapılacağı ve video-konferans yöntemiyle gerçekleştirilecek organizasyona, makine ve aksamaları, çelik, iklimlendirme, otomotiv ve yedek parça, çimento, cam seramik ve toprak ürünleri, demir ve demir dışı ürünler, elektrik elektronik (elektrikli ev aletleri), medikal sektörleri başta olmak üzere geniş bir ürün yelpazesinde faaliyet gösteren 21 ihracatçı Türk firması ve 113 Pakistanlı ithalatçı firma katılım sağlayacak.

3. Türk Ürünleri Büyük İthalatçılara Sanal Ortamda Tanıtılıyor

19 Temmuz 2020 tarihinde Ticaret Bakanlığının yaptığı bir [açıklama](#) ile Covid-19 salgını döneminde sanal ortama taşınan, Ticaret Bakanlığının öncülüğündeki uluslararası ve yerel zincir mağazalar ile büyük ithalatçı firmalara yönelik düzenlenen "Özel Nitelikli Alım Heyetleri" programı kapsamında, Türk ihracatçıların, Haziran ayından bu yana 7 ülkedeki 8 büyük ithalatçı firmaya ürünlerini tanıtmaya fırsatı bulduğunu duyurdu.

İlgili açıklamada uluslararası ve yerel zincir mağazalar ile büyük ithalatçı firmalara yönelik düzenlenen "Özel Nitelikli Alım Heyetleri" programının salgın döneminde sanal ortama taşındığı, Haziran ayının başından beri, Brezilya, Güney Kore, İsrail, Kırgızistan, Kuveyt, Tanzanya ve Tunus'tan 8 firma ile Sanal Özel Nitelikli Alım Heyeti etkinliği gerçekleştirildiği, bu programlarda, gıda başta olmak üzere, makine, kimya, mutfak eşyaları, tekstil ve hazır giyim sektörlerinde toplam 14 ürün grubunda, ihracatçılar ikili

görüşmeler yapıldığı ve gelecek programlara da Ekvador, Gürcistan, Hindistan, Hong Kong, Tayland ile devam edileceği belirtildi.

4. İhracatçılara Destekler Devam Ediyor

03.07.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinde yapılan [açıklama](#) ile ihracatçılara yeni destekler açıklandı. Söz konusu destekler kapsamında ise,

- ✓ Yurtdışı Teminat Mektubu Programı ile yurt dışında proje alan ihracatçı firmaların artık Eximbank'tan da teminat mektubu alınabileceği,
- ✓ Sigortalı Alacağın Teminata Dayalı Kredi Programı ile ihracatçı firmaların sigorta kapsamındaki alacaklarını teminat kabul edip, sevkiyat vadesinden bağımsız 1 yıla kadar finansman desteği alabileceği,

belirtildi.

5. "Yerel Paralarla Ticaret" Çağrısı

Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinde yapılan [açıklama](#) ile Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan Türk Konseyi üye ülkeleri arasında yerel paralarla ticaretin yaygınlaştırılması ile iş dünyasının döviz bulma sıkıntısının da önüne geçmiş olunacağını ve bu ülkeler ile ticaret hacmini daha hızlı artabileceğini belirtti.

6. İthalatta Bazı Ürünlere İlave Gümrük Vergisi Uygulaması

Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinden yapılan [açıklama](#) ile

- ✓ İş makineleri,
- ✓ vinçler,
- ✓ itfaiyeler,
- ✓ beton karıştırma ve pompa araçları,
- ✓ püskürtme alet ve makineleri,
- ✓ altından ve kıymetli taşlardan mücevherat,
- ✓ buzdolabı ve derin dondurucular, bulaşık makineleri,
- ✓ çamaşır makineleri

gibi 800'ün üzerinde üründe **30.09.2020 tarihine kadar** ürün bazında değişen oranlarda %30'a kadar ve bu tarihten sonra ise 10 puana kadar daha düşük oranlarda ilave gümrük vergisi uygulanmasının kararlaştırıldığı belirtildi.

7. Türk Şoförlere Karantina Yok

Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinde yapılan [açıklama](#) ile uluslararası yük taşımacılığına ilişkin yeni kararlar alındığı belirtildi. Yeni kararlar ile

- ✓ İran ve Irak sınır kapılarından giriş-çıkışlar hariç olmak üzere, Türk şoförlerin Türkiye'ye girişlerinde, Sağlık Bakanlığı birimlerince yapılan muayene sonrasında Kovid-19'a ilişkin

herhangi bir semptom tespit edilmemesi ve her türlü sağlık tedbirlerinin alınması koşuluyla 14 günlük karantina süresini beklemeden tekrar yurt dışına çıkış yapabilmelerine

- ✓ Sağlık kontrollerinde hastalığa ilişkin herhangi bir semptom tespit edilmeyen yabancı uyruklu şoförlere 72 saat kuralı getirildi. Yabancı uyruklu araç şoförlerin, sağlık kontrolleri sonrasında herhangi bir semptom tespit edilmemesi ve her türlü sağlık tedbirlerine uymaları koşuluyla Türkiye'ye girişlerini takip eden 72 saat içinde ülkemizden tekrar çıkış yapmalarını taahhüt etmeleri halinde, 14 günlük karantina süresi uygulanmadan yüklerini bırakmaları için ülke içine girişlerine

izin verilmiştir.

8. İhracatçılara Yeni Kredi Desteği

29.06.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinden yapılan [açıklama](#) ile ihracatçılara **10 yıla varan vadeyle** kullanılacak işletme sermayesi ve yatırım harcamalarının finansmanına yönelik yeni bir kredinin Türk Eximbank'ın 380 milyon Avro değerindeki fonu ile sağlanacağı bildirildi. Yeni ihracatçılar üzerinde yoğunlaşmayı hedeflediklerini söyleyen Bakan Pekcan, kredinin yüzde 70'ini KOBİ'lerin finansmanında kullanılacağını belirtti.

9. Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi Hayata Geçti

24.06.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı'nın internet sitesinde yapılan duyuru ile Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi'nin (ETBİS), Elektronik Ticaret Bilgi Platformu'nun ve güven damgasının hayata geçtiğine dair açıklamalarına yer verildi. ETBİS ile firmalar ve vatandaşlar,

- ✓ e-ticaret sitelerinin ETBİS'e üye olup olmadığını,
- ✓ güven damgasının olup olmadığını ve
- ✓ ilgili e-ticaret sitesinin tanıtımlarına, reklamlarına ve iletişim kanallarına ve
- ✓ bu platformda yer alan e-ticaret akademisi sayesinde e-ticaret ve e-ihracat eğitimlerine

ulaşabilecekler.

10. Habur ve Gürbulak Kapıları Açılıyor

04.06.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan bir [açıklamayla](#) Irak ve İran'da COVID-19'un etkilerinin azalmış olması sebebiyle daha önce bu ülkelere yönelik uygulanan kısıtlamaların kaldırıldığı duyuruldu.

11. Uzak Doğu Pazarları Açılıyor

Ticaret Bakanlığı, 25.05.2020 tarihinde internet sitesinde yayımladığı [duyuru](#) ile 22 Nisan itibarıyla gerekli prosedürlerin tamamlanıp Türkiye'den Tayland'a taze elma ihracatının önündeki engellerin kaldırıldığını ve buna ek olarak patates, kiraz, üzüm, armut, çilek ve mandarin ürünlerinin ihracatı için de başvurulduğunu belirtti.

12.Çin'e ihracatın önü açıldı

Ticaret Bakanlığı 21.05.2020 tarihinde internet sitesinde yayımladığı [duyuru](#) ile Ticaret Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı iş birliğinde ve Ticaret Müşavirliğinin katkılarıyla yürütülen girişimler neticesinde, Türkiye'den Çin'e gerçekleştirilecek süt ve süt ürünleri ihracatının önündeki engellerin kalktığını duyurdu. Bu kapsamda süt ve süt ürünleri sektöründe önde gelen 54 firmanın Çin'e süt ve süt ürünleri ihracatı gerçekleştirebileceği belirtildi.

13.Suudi Arabistan Krallığı Sınır Kapılarında Alınan Önlemler

İTO'nun 08.05.2020 tarihinde yaptığı [açıklamasında](#) Dışişleri Bakanlığı tarafından verilen 07.04.2020 tarihli ve 3127896 sayılı Nota uyarınca Suudi Arabistan sınır kapıları kapsamında

- ✓ Ülkeye yapılacak eşya sevkiyatında deniz ve havayolu nakliyesinin kullanılması, mecbur alınmadıkça karayolu kullanılmaması,
- ✓ Sınır kapılarında geçici vize uygulamasının başladığı,
- ✓ Sınır kapılarından girişlerde virüs taraması yapılacağı,
- ✓ Transit geçişlerde sadece gıda, ilaç ve tıbbi malzeme için izin verileceği,
- ✓ Ülkeye giren tırlara takip cihazı yerleştirilerek 96 saat içinde çıkışlarının isteneceği, süre bitiminde mali ceza uygulanacağı,
- ✓ Gıda, ilaç ve tıbbi malzeme harici eşya nakliyatında ülkeye giren araçlarda şoför veya çekicinin değiştirileceği,

tedbirlerinin alındığı bildirilmiştir.

14.İthalat Rejimine Yeni Eklemeler

31.12.2019 tarihli ve 30995 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar'a 21.04.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar [\(2429\)](#) ve İthalat Rejimi Kararına Ek Karar [\(2430\)](#) ile getirilen değişiklikler tekstil, konfeksiyon, deri, ayakkabı ve benzeri ürünlerin ithalatında uygulanacak olan ilave gümrük vergileri ile ilaç sektöründe kullanılan bazı bileşenlere ve ilaçlara geçici süre uygulanmak üzere ilave gümrük vergisi getirilmiştir.

15.İhracatta "Sanal Ticaret Heyeti" atağı

Ticaret Bakanlığı internet sitesinde 22.04.2020 tarihinde Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın Sanal Ticaret Heyeti oluşturulmasına yönelik [açıklamalarına](#) yer verdi. Bu açıklamalara göre ilk olarak İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği tarafından 24-28 Mart döneminde gerçekleştirilmesi planlanan ancak salgın nedeniyle ertelenmek zorunda kalınan 'Yapı Kimyasalları ve Boya Sektörü Kolombiya Sektörel Ticaret Heyeti' ile işe başlanacak ve söz konusu sanal ticaret heyeti organizasyonu, mayısın ilk haftasında Kolombiya ve çevre Latin Amerika ülkelerine yönelik gerçekleştirilecek. Kolombiya ve çevre Latin Amerika ülkelerine yönelik sanal ticaret heyetine ülkemizden 13 firmanın yanı sıra Kolombiya'dan 15, çevre ülkelerinden 10 olmak üzere 25 firma katılacak.

16. Mücbir Sebep Nedeniyle İhraç Kayıtlı Teslimlere İlişkin İhracat Sürelerinin Uzatıldı

Gelir İdaresi Başkanlığı ("GİB") internet sitesinde COVID-19 salgını sebebiyle, 3065 sayılı Kanunun (11/1-c) maddesinde düzenlenen tecil-terkin uygulaması kapsamında teslim edilen malların ihracat sürelerinin uzatılmasına ilişkin **Sirküler** yayınlandı. Bu Sirkülere göre daha önce mücbir sebep veya beklenmedik durum halleri nedeniyle üç aydan kısa ek süre almış mükellefler için, alınmış olan ek sürenin dolduğu tarihin **01.04.2020 ila 30.06.2020** (bu tarihler dâhil) tarihleri arasına rastlaması halinde, söz konusu ek sürenin de ilave bir başvuruya gerek olmaksızın üç aya tamamlanması uygun bulunmuştur.

17. Sınır Geçişleri Kapandı

COVID-19 salgınına karşı alınan tedbirler kapsamında Ticaret Bakanlığı Ulaştırma Bakanlığı ve birlikte Uluslararası Nakliyeciler Derneği'nin ("UND") ortak çalışması sonucunda 24.03.2020 tarihinde UND tarafından yapılan duyuru uyarınca ([ilgili haber linki](#)) römork veya sürücü değişim işleminin, Kapıkule Sınır Kapısında GTİ Parkı içinde belirlenen korumalı alanda yapılmasına, yurtdışında bulunan ve tekrar dönüş yapacağını beyan eden araçların sürücülerin (yurtdışı sürücü), Türkiye'ye giriş yaparak GTİ Parkı Korumalı Alanına geleceği ve römorku firmanın diğer sürücüsüne teslim edeceği, Türkiye'deki sürücünün (yurtiçi sürücü) GTİ Parka getirdiği diğer römorku alarak eski park çıkış peronundaki görevliye araç değişiklik bilgilerini bildireceğini ve son olarak Polis, tescil ve mazot gibi işlemlerini tamamlayarak çıkış işlemlerini yapabileceği bildirilmiştir.

Buna ek olarak,

- ✓ Türkiye'den KKTC'ye gidişler kapanmıştır.
- ✓ Irak-Türkiye sınırında araçlar tampon bölgede sürücü veya römork değişikliği ile taşımaları gerçekleştirilebilmektedir.
- ✓ Çin / İtalya / Güney Kore / Almanya / Fransa / İspanya / Norveç / Danimarka / Belçika / İsveç / Hollanda / Avusturya / Mısır / İngiltere / İsviçre / Suudi Arabistan / İrlanda / Birleşik Arap Emirlikleri / Kuveyt / Bangladeş / Moğolistan / KKTC / Ukrayna / Kosova / Fas / Lübnan / Ürdün / Kazakistan / Özbekistan / Umman / Slovenya / Moldova / Cibuti / Ekvator Ginesi / Kanada / Hindistan / Macaristan / Guatemala / Polonya / Kenya / Sudan / Çad / Filipinler / Letonya / Tayvan / Peru / Sri Lanka / Ekvator / Nijer / Tunus / Cezayir / Fildişi Sahili / Finlandiya / Angola / Çekya / Dominik / Kamerun / Karadağ / Kolombiya / Kuzey Makedonya / Moritanya / Nepal / Portekiz / Panama vatandaşı olan yabancı sürücülerin Türkiye'ye girişine izin verilmeyecektir. Bu ülkelerden yük getiren veya transit geçen yabancı kişilerin ise (bahse konu ülke vatandaşları hariç) en son geçtiği yasaklı ülke baz alınarak 14 gün süreyle ülkemize girişine izin verilmeyecektir.

Taşımacılık faaliyetlerine ilişkin ülkelerin aldıkları önlemlere ilişkin bilgi ayrıca İstanbul Ticaret Odası'nın resmi internet sitesinde yer alan ve **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından hazırlanan belgede** yer almaktadır.

18. Tıbbi Tanı Kitlerinin İthalinde Uygunluk Yazısı Aranacak

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan **Tıbbi Tanı Kitlerinin İthaline İlişkin Tebliğ** (İthalat: 2020/19) 02.04.2020 tarihli ve 31087 sayılı Resmî Gazete’de yayımlandı. Tıbbi tanı kitlerinin ithalatını düzenleyen bu tebliğ ile

- ✓ gümrük tarife pozisyonları (“GTP”) 3822.00 olan ve “Bir mesnet üzerinde bulunan laboratuvarlarda veya teşhiste kullanılan reaktifler, bir mesnet üzerinde olsun olmasın laboratuvarlarda veya teşhiste kullanılan müstahzar reaktifler (30.02 veya 30.06 pozisyonlarında yer alanlar hariç); standart (referans) maddeler şeklinde tanımlanan ve
- ✓ GTP 3822.00 olan 3002.15 ve “Dozlandırılmış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmış/hazırlanmış bağışıklık ürünleri” şeklinde tanımlanmış

ürünlerin insanlar için kullanılanlarında Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi veya Geçici İthalat Rejimine ilişkin gümrük beyannamelerinin tescilinde; gümrük idarelerince, Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumunun fiziksel veya elektronik ortamda düzenleyeceği uygunluk yazısı aranacağı düzenlenmektedir.